

LETO XXIII. Stev. 200

IZDAJA IN FSKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE

»LJUDSKA PRAVICA«

DIREKTOR PODJETJA
LEV MODICGLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVECList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
OSTANOVljena 6 OKTOBRA
1951 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
»DNEVNIK - OD OSVOBODITVE
100 L. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT DNEVNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANI
STI S »BORBO«

OB ZAKLJUČKU VUKMANOVIČEVEGA OBISKA V INDOANEZIJU

ENAKOPRAVNO SODELOVANJE

brez posebnih političnih in gospodarskih pogojev

Djakarta, 25. avg. (Tanjug). — Jugoslovanska delegacija pod vodstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukmanovića, ki je včeraj zaključila svoj obisk v Indoneziji, je imela več sestankov s predsednikom Sukarnom, ministrskim predsednikom Džuanom ter zunanjim ministrom dr. Subandriom. V razgovorih so izčrpno izmenjali misli o razvoju mednarodnih in medsebojnih stikov. V razgovorih je prišla do izraza istovetnost stališč o glavnih mednarodnih vprašanjih. Glavni cilj zunanje politike obeh dežel je prizadevanje težnja po ohranitvi miru na svetu. Obe strani se strinjata v tem, da je moč trajni mir doseči samo, če bodo mednarodni odnosi temeljili na načelih aktivne kooptacije, na spoštovanju suverenosti sleherne države, na nevmesavanju v notranje zadeve drugih dežel, na pravici, da vsaka dežela svobodno gradi družbeni sistem, ki najbolj ustreza njenim potrebam, posebnostim ter njenim načrtom za njen nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj.

Hkrati je prišlo do izraza tudi popolno soglasje o škodljivosti blokvske politike. Obe deželi se strinjata v tem, da brez pospešenega gospodarskega razvoja ni trajne samostojnosti in neodvisnosti. Prav zato so v razgovorih posevili posebno pozornost medsebojnemu gospodarskim stikom in njihovemu zboljšanju, ki naj prispeva k hitrejšemu razvoju gospodarstva obeh dežel.

Ob zaključku razgovorov so sprejeli sklepe, objavljene včeraj v skupnem komunikatu. V teh sklepih so napovedani ukrepi za povečanje neposredne trgovinske menjave blaga med obema deže-

lama na dolgoročni podlagi, nadalje izmenjava izkušenj in informacij o planiranju, izmenjava tehničnih izkušenj, zlasti pa tehnična pomoč Indoneziji. Jugoslavija bo po svoji moči olajšala Indoneziji nabavo jugoslovanske opreme za razvoj njenega gospodarstva.

Razgovori med jugoslovansko in indonezijsko delegacijo, ki so trajali ves čas od 15. avgusta, zlasti pa skupni komunikate, so pomemben korak v pospeševanju prijateljskih, političnih in gospodarskih stikov ter pomenijo hkrati prispevek k ublažitvi mednarodne napetosti. Bistvo teh odnosov med obema deželama je

izrazil podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović v svoji izjavi novinarjem, ki jim jo je dal pred odhodom iz Djakarte: »Jugoslavija noče nobeni deželi narekovati političnih ali ekonomskih pogojev, ki jih sama v svojih odnosih z razvitiimi deželami ne sprejema.«

Vukmanović v Bangkoku

Bangkok, 25. avg. (Tanjug). — Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović in člani jugoslovanske gospodarske delegacije so danes prispeli na Tajsko. V Bangkoku jih je sprejel ministrski predsednik Pibul Songram s člani tajske vlade.

Kaj snujejo v Ankari?

Srečanje turških, iraških in jordanskih državnikov ter ameriških in britanskih diplomatov, ki so obravnavali odnose s Sirijo

Ankara, 25. avg. (AP). Sem je včeraj prispel pomočnik državnega podsekretarja v ameriškem zunanjem ministrstvu Henderson, ki je po nalogu svoje vlade pravkar na potovanju po deželah Bližnjega in Srednjega vzhoda v zvezi z zadnjimi dogodki v Siriji in ameriško politiko nasproti tej neodvisni deželi.

Kuvatli spet v Damasku

Damask, 25. avg. (AP). Predsednik sirske republike Sukri Kuvatli, ki se je nekaj časa mudil v Egiptu, je danes prispel v Damask. Po prihodu je izjavil, da se bosta Egipt in Sirija »vslej uprli pristisku imperialistov.«

Hendersonov prihod je razgalil živahno diplomatsko dejavnost v Ankari. Jordanski kralj Husein in iraški kralj Tejsal, ki sta prišla v Turčijo, da bi se s turškimi državni posvetovala o Bližnjem vzhodu, sta imela sinoči v Carigradu sestanek s predsednikom turške republike Dželalom Bajarom, ki mu je prisostvoval tudi ministrski predsednik Menderes. Govorili so o položaju v arabskih deželah in o dogodkih v Siriji. Pred tem je imela turška vlada vrsto sestankov. V zadnjih dneh je bilo tudi več diplomatskih posvetovanj. Ameriški veleposlanik Flechter Warren je bil v treh dneh dvakrat pri Menderesu, generalni sekretar zunanjege ministrstva Esenbil pa je nekajkrat sprejel britanskega veleposlanika Jamesa Bowkera.

Britanski veleposlanik se je sestel tudi z iraškim kraljem, kateremu je izročil posebno poslanico. Predsednik republike Dželal Bajar pa je imel sinoči dolg razgovor s predsednikom vlade, ministrom za informacije in turškima veleposlanikoma v Jordaniji in Libanonu.

Danes se je pomočnik ameriškega državnega podsekretarja Henderson sestel z jordanskim kraljem Huseinom. Sestanek je trajal kake pol ure. Govorila sta o raznih vprašanjih, nanašajočih se na Bližnji vzhod, zlasti o vprašanjih, ki zadevajo Sirijo. Henderson se bo sestel tudi z iraškim kraljem Fjosalom in s turškimi državni funkcionarji, s katerimi bo imel podobne razgovore.

Tudi Libanon proti Siriji

Damask, 25. avg. (Reuter). — Vrhovni komandant sirske vojske general Erl Bizri je v razgovoru z libanonskimi novinarji obtožil Libanon, da pripravlja »zarotniške akcije v Siriji. Sirija je v skrbeh spričo libanonske politike, a ne bo ukrenila ničesar, kar bi lahko škodovalo libanonski neodvisnosti. Na vprašanje, ali se odnosi med obema deželama lahko zboljšajo, je general Bizri pritrdil.

Glede sirske politike je Bizri dejal, da hoče Sirija ohraniti svojo neodvisnost in da se noče priključiti nobenemu bloku. Poudaril je tudi, da se vojska ne vmešava v politiko in da le vla-

Ameriška letala

v sestavi zahodnonemških oboroženih sil

Bonn, 25. avg. (Tanjug). Po sedanjih načrtih bo imelo zahodnonemško vojno letalstvo do leta 1962 1326 letal z vsjo potrebno opremo in -osebjem. Letalske sile naj bi bile razporejene v 20 taktičnih eskadriljah in drugih enotah. Prvotni načrti so določali, da bi to dosegli že 1960. leta a so morali podaljšati rok predvsem zaradi pomanjkanja pilotov za reakcijska letala.

V načrtu so imeli tudi, naj bi bilo izmed skupno 1326 letal 1230 reakcijskih, medtem ko bi bila

ostala namenjena za pomožno službo, za transport, za kurirsko in reševalno. Vojški strokovnjaki menijo, da število pomožnih letal ne zadošča.

Več komisij strokovnjakov se zdaj mudi v zahodnih deželah, kjer izbirajo tipe letal, ki jih bodo uporabili v nemškem letalstvu. Komisije so to nalogo delno že izpolnile, in se odločile za ameriške lovske bombnike in lovcve F-84 in kanadski »Sabre 5« in »Sabre 6«. Prvo dobavo kanadskih letal pričakujejo že te dni.

Ta teden zahodni dokončni razorožitveni načrt

London, 25. avg. (Reuter). Dobro poučeni krogi pravijo, da bodo zahodne države ta teden morebiti predložile v ožjem razorožitvenem odboru OZN svoj popolni načrt o delni razorožitvi. O tem načrtu bo jutri razpravljali stalni svet Atlantske zveze. Kakor zatrjujejo ti krogi, načrt zahodnih držav ni preveč zajeten in bo obsegal razen večje delne razorožitve postopno zmanjšanje oboroženih sil velikih držav, zmanjšanje klasične oborožitve ter vojaških izdatkov za inšpekcijo. Prav tako se bo nanašal tudi na zaključno fazo delne razorožitve. O vseh teh načrtih so se zadnje dni razgovarjale delegacije zahodnih držav.

V omenjenih krogih sodijo, da bodo po pisni predložitvi načrta o delni razorožitvi prekinili delo ožjega odbora, da bi lahko sovjetska delegacija načrte preučila.

da npravlja deželo. V nekaj dneh bodo objavili podrobnosti o zaroti proti vladi in državni ureditvi dežele, za katero so Američani dali pobudo. Vlada ima konkretne dokaze o tem, da so se zarotniki sestajali ter kovali načrte.

Kairo obdolžuje ZDA

Kairo, 25. avg. (AFP). Kairski časniki posvečajo veliko pozornost diplomatski dejavnosti in razgovorom, ki so jih imeli zadnje dni v Carigradu. Časnik »Al Saab« obtožuje ameriške vladne kroge, da pripravljajo agresijo proti Siriji. Se posebej obtožuje ameriškega državnega podsekretarja Hendersona, da snuje »novo zaroto proti Siriji«. Namen ameriških obdoližitev, da je Sirija postala satelit, je le-ta, da bi opravičil ameriško vojaško akcijo proti Siriji in pripraviti svetovno javnost na bližnji izbruh sovražnosti.

»Al Agbar« sodi, da so nujni ukrepi in pritožba Sirije proti amerškemu vmešavanju v njene notranje zadeve povsem upravičeni. To vmešavanje je toliko hušje, ker ga usmerjajo od znotraj, prek pete kolone. To pa postavlja zapreko OZN, ker bi vrgli režim od znotraj in brez očitnega vmešavanja tujih elementov.

DRUGI REPUBLIŠKI FESTIVAL
V KMETIJSKEM STROJNIŠTVU ZAKLJUČEN

Celje vnovič zmagovalec

Zaključni svečanosti je prisostvoval tudi član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek-Luka

Celje, 25. avg. — V sklopu II. republiškega festivala v kmetijskem strojništvu je bila danes dopoldne v Celju parada kmetijske mehanizacije iz celjskega okraja. Po celjskih ulicah je krenil sprevod kakih 100 traktorjev, buldozerjev, kombajnov in drugih motornih vozil, ki jih uporabljajo za obdelavo kmetijskih površin. Prireditelj je vrstil te stroje v posebno obdelovalno sku-

ništvu. Komisija je objavila tudi rezultate, in sicer je kot skupina zmagala in dosegla prvo mesto II. celjska skupina s 745,8 točke, drugo mesto je dosegla I. mariborska skupina s 616,9 točke, tretje mesto pa I. celjska skupina z 277,9 točke. Zmagovalec je znova prejel prehodni pokal, zmagovalce posameznikov pa plaketo »zlatega pluga« in nagrado Ljudske tehnike v znesku 20.000 din.

Tovariš Franc Leskošek si ogleduje razstavljene izdelke na celjski razstavi industrije, obrti in trgovine

pino, in sicer v strojno skupino za poljedelstvo, skupino za proizvodnjo žitaric, za obdelovanje v sadjarstvu in vinogradništvu ter še skupino za melioracije. Parada kmetijskega strojništva si je ogledalo več tisoč ljudi.

Popoldne je bila na Lavi zaključna slovesnost II. republiškega festivala v kmetijskem stroj-

Razdelili so tudi plakete »srebrnega« in »bronastega pluga«.

Zaključni slovesnosti je prisostvoval tudi član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek-Luka.

(Nekatere podrobnosti s tekmovalja traktoristov berite na 2. strani.)

MEDNARODNI KAJAK-SLALOM NA SOČI
NAD 1000 GLEDALCEV

je bilo priča znagi Čeha Skolila in uspehu Novogoričana Boneta

Plave, 25. avgusta. Danes je bilo na Soči mednarodno tekmovalje v kajak-slalomu, ki se ga je udeležilo 35 tekmovalcev, in sicer 4 Čehi, 5 iz Vzhodne Nemčije ter domači iz Nove Gorice, Ljubljane, Hraštnika in Zagreba. V glavni disciplini — enosedelnem kajaku je zmagal Čeh Skolil. Velik uspeh pa je dosegel Novogoričan Bone, ki se je uvrstil na drugo mesto v tej disciplini.

Ce presidimo organizacijo po opravljenem delu in po točnem začetku tekmovalja, potem morame reči, da je bila današnja v rokah broderskega društva Nova Gorica, zelo dobra. Prvi start je bil točno ob 10. uri, že pred deseto pa se je zbralo ob obalah Soče nad tisoč gledalcev, ki so navdušeno poskakali izvršnim Čehom in Vzhodnim Nemcem ter glasno bodrili domače

V disciplini F-1 je v prvi, dopoldanski, vožnji najbolje vozil Čeh Skolil. Za njim ni dosti zastajal rojak Para ter Vzhodna Nemca Otto in Bayer. Od Jugoslovanov je bil najboljši Bone s 6. mestom. V popoldanskem delu, ki se je začel ob 14.30, pa so jugoslovanski tekmovalci predvsem goriški, pokazali vse svoje znanje. Z odlično vožnjo se je Bone povzpel s 6. na drugo mesto in prišel pred vse Vzhodne Nemce ter pred Čeha Paro. Uveljavila sta se tudi Novogoričana Mozetič s četrtrim in Spacal s šestim mestom.

Med mladinci je bila konkurenca slabša, čeprav so bili na startu tudi Italijani. V moštveni vožnji je zasluženno osvojila prvo mesto CSR (Skolil, Para, Sponsky) pred prvim moštvom Nove Gorice v postavi Bone, Mozetič, Spacal, LBD I. (Ovžak, Žizmond, Lampič). Moštvo Vzhodne Nemčije je bilo šele četrto, Italijanski mladinci pa zadnji. (Tehnični rezultati na športni strani.)

VREMENSKA NAPOVED

za ponedeljek, 26. avgusta

Ponoči naraščajoča oblačnost od zahoda, čez dan spremenljivo oblačno. Jetranje temperature med 6 in 11, v Primorju 16, najvišje dnevne med 18 in 24 stopinj C.

SE EN PREDVOLILNI PROBLEM V ZAHODNI NEMČIJI

Nemške stranke

njih struktura in finančna povezava z gospodarskimi družbami

Bonn, 25. avg. (Tanjug). — V Zahodni Nemčiji so objavili in predložili v javno razpravo osnutek zakona o notranji strukturi,

Dr. Erich Ollenhauer

ureditvi in finančnem poslovanju političnih strank. Končni osnutek zakona naj bi proučil novi Zvezni zbor, ki bo izvoljen na volitvah 15. septembra.

V zahodnonemški ustavi so predpisi, ki naj bi zagotovili notranjo demokratičnost strank, javno pojasnjevanje o njihovem finančnem poslovanju in viru dohodkov. Zakonov, ki bi konkretno realizirali ta načela in izvršili predpisov pa še ni.

V poročilu komisije, ki je bilo zdaj objavljeno, so našete obveznosti strank, da se zagotovijo načela tajne opredelitve na volitvah, sprejemanju sklepov, kakor tudi, da dostavijo določeni javni ustanovi podatke, iz katerih bi bilo razvidno, ali se njihova notranja dejavnost ujema z zakonom. Kar se tiče finansiranja strank, se člani komisije niso mogli sporazumeti. Večina je dala prednost splošnemu vpogle-

PRED VOLITVAMI V LJUDSKE ODBORE VOLILNI SEZNAMI v gospodarskih organizacijah

V volilnih pripravah je zelo važno sestavljanje volilnih seznamov v gospodarskih organizacijah. Namen teh volilnih seznamov je, ugotoviti, kateri proizvajalci imajo volilno pravico za volitve odbornikov v zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora.

Volilne sezname, o katerih je govorila, sestavljajo v gospodarskih organizacijah, in sicer tako, da opišejo vanje vse proizvajalce, ki so zaposleni oziroma delovnega kolektiva oziroma gospodarske organizacije nima volilne pravice zaradi sodne razsodbe, s katero jim je bila izrečena kazen omejitve državljanjskih pravic.

Volilne sezname, o katerih je govorila, sestavljajo v gospodarskih organizacijah, in sicer tako, da opišejo vanje vse proizvajalce, ki so zaposleni oziroma delovnega kolektiva oziroma gospodarske organizacije nima volilne pravice zaradi sodne razsodbe, s katero jim je bila izrečena kazen omejitve državljanjskih pravic.

Volilne sezname, o katerih je govorila, sestavljajo v gospodarskih organizacijah, in sicer tako, da opišejo vanje vse proizvajalce, ki so zaposleni oziroma delovnega kolektiva oziroma gospodarske organizacije nima volilne pravice zaradi sodne razsodbe, s katero jim je bila izrečena kazen omejitve državljanjskih pravic.

sezname v gospodarskih organizacijah, morajo po službeni dolžnosti ugotoviti, kateri člani delovnega kolektiva oziroma gospodarske organizacije nima volilne pravice zaradi sodne razsodbe, s katero jim je bila izrečena kazen omejitve državljanjskih pravic.

ORGANI ZA SESTAVLJANJE VOLILNIH SEZNAMOV
To so komisije za sestavo volilnih seznamov, ki jih ustanove v gospodarskih organizacijah. V komisiji za sestavo volilnega seznama so predsednik in dva člana, postavlja pa jo upravni odbor gospodarske organizacije. Tam, kjer ni upravnega odbora (n. pr. podjetje v izgradnji), postavlja komisijo voditelj takšne enote (n. pr. direktor podjetja v izgradnji).

V manjših gospodarskih enotah ne ustanovljajo posebnih komisij. Za ose ali več obratov ali drugih gospodarskih organizacij na območju občine, o katerih je zaposlenih manj kot 20 delavcev ali uslužbencev, namreč sestavlja volilni seznam komisija, ki jo imenuje občinski ljudski odbor. V takšnih primerih ni treba sestavljati volilnega seznama za vsako gospodarsko enoto, marveč kar skupni volilni seznam (toda ločeno po proizvajalnih skupinah). Če bi proizvajalci, opisani v takem seznamu, glasovali na raznih volilnih mestih, potem je treba sestaviti za posamezna volilna mesta izvoleček iz omenjenega skupnega volilnega seznama.

Komisija za sestavljanje volilnih seznamov opisuje v volilni seznam ose ljudi, ki imajo po zakonu (čl. 95 zakona o politiki in odločitvi odbornikov ljudskih odborov) volilno pravico za volitve odbornikov zborov proizvajalcev občinskih ljudskih odborov.

V volilni seznam kmetijske zadruge opisujejo razen člane zadruge tudi člane njihovih gospodinjstev, ki se ukvarjajo s poljedelstvom, kakor tudi delavce in uslužbence zadruge.

Člane kmečke delovne zadruge, ki so vključeni tudi v splošno kmetijsko zadrugo, opisujejo samo v volilni seznam kmečke delovne zadruge.

Proizvajalce, zaposlene v gospodarskih organizacijah v skupni industriji, trgovini in obrti, ki so člani kmetijskih združenj, opisujejo v volilni seznam gospodarske organizacije, o kateri so zaposleni, člane njihovih gospodinjstev pa v volilni seznam kmetijske zadruge.

Člane kmečke delovne zadruge, ki so vključeni tudi v splošno kmetijsko zadrugo, opisujejo samo v volilni seznam kmečke delovne zadruge.

VSAK PROIZVAJALEC IMA PRAVICO DO PRIPOMBE

Potem ko je komisija sestavila volilni seznam, ga je dolžna predložiti gospodarski organizaciji, in sicer v treh dneh.

Vsak proizvajalec, ki ima volilno pravico, lahko pride na dan s pripombo, da on ali kateri drugi proizvajalec, ki ima volilno pravico, ni opisan v volilni seznam, ali da je opisan nekdo, ki bi ne smel biti opisan. Razen tega lahko vsak proizvajalec opozarja na nepravilnosti opisanih imen ali drugih podatkov.

TEKMOVALI SO ZA »ZLATI PLUG«

V Celju je bil te dni praznik. Odprli so več razstav, gledali razne prireditve, obiskali pa so jih politični in javni delavci iz vse države.

LETOS PRISOTNA LE TRETJINA LANSKIH TEKMOVALCEV

Ze v petek se je v Celju zbralo blizu 60 delegatov društev traktoristov in kmetijskih strojnikov

Brazde morajo biti ravne in enako globoke

iz vse Slovenije. Le Goričanov ni bilo. Zbrali so se, da bi se pomerili o tem in onem, kar zadeva njihovo mlado organizacijo, in o tem, kako se bodo čim bolj pripravili za prevzem novih in vedno številnejših strojev, ki jih skupnost daje za boljše obdelavo zemlje. Traktoristov imamo zdaj v Sloveniji blizu 800, traktorjev pa približno prav toliko. Računajo, da bomo v petletnem planu za razvoj kmetijskega štivila traktorjev precej pomnožili. Zato bo treba tudi usposobiti nove mlade ljudi, da bodo z njimi delali. Prireditelji posvetovanja so šepetaje izjavili, da bo šlo že prihodnje leto za kmetijsko mehanizacijo v vsej državi nad 50 milijard din.

V soboto zjutraj so se na Lavi spet zbrali, da bi se pomerili za »zlati plug«. Zgodaj zjutraj so začeli in delali izmenoma ves dan. Prvazaprav je najboljše delal vsega celo manj kot deset minut. Traktoristi so se namreč pomerili v tem, kdo bolje in hitreje orje, kdo bolje seje, lepše in spretnije vozi in tudi v tem, kdo bolje pozna kmetijske stroje, obdelavo zemlje, zaščito rastlin in svoj traktor. Glavna nagrada je bila »zlati plug«. Napetost se je stopnjevala od tekmovalca do tekmovalca. Ta je napravil to, drugi ono napako in izgubljal točke. Naslednji se je bal svojih

napak in k njim je priračunal še skrb, da se izogne napakam prejšnjega tekmovalca.

Od 800 traktoristov jih je že prej tekmovalo v svojih okrajih dobra polovica. Slo je za ime — ne samo osebno — za ime in dober sloves posestva, kmetijske zadruge, društva. Tudi za »zlati plug« nasedel in za nagrado. Prireditelji so zadovoljni in tudi tekmovalci, ki jih je letos sicer čakala novost, saj so morali stopiti pred izpitno komisijo. »Znanje nadpovprečno. Najboljši v teoretičnih predmetih so Mariborčani.« je izjavil eden izmed stroh izpraševalcev.

»MEHANIZACIJA, OSNOVA ZA KOOPERACIJO«

Medtem ko so traktoristi tekmovali z več ali manj obrabljenimi stroji, so v bližini odprli kmetijsko razstavo.

»Agrotehnika« je vsakokrat na vsako tako razstavo navlekla cele kope strojev. Takih kot zdaj, še nikoli! Najbolj pade v oči traktor Ferguson domače proizvodnje z vsemi mogočimi priključki. Na posebnem lepaku je zapisano, da so te dni dobili za Savinjsko dolino 200 novih traktorjev. Letos so med drugim v celjski okraj tudi prodali štiri kombajne, zdaj imajo že okrog 60 interesentov zanje.

»Leta 1948 smo navlekli v zadruge Osojnik težke traktorje, ki so rigolali tudi meter globoko.« je bilo slišati med obiskovalci. »pa so ljudje zmajevali, češ saj to ni mogoče. Danes pa imamo že traktorjev pre malo, da bi vse zadovoljili.« Niti deset let ni, odkar smo začeli v večjem obsegu. Potrebe po mehanizaciji rastejo, uspehi so večji. Čaka nas pa še lep kos poti.

Preizkušnja v spretnosti vožnji je bila za marsikaterega tekmovalca trd oreh

Predsedstvo Glavnega odbora Socialistične zveze je sklicalo V. plenum za 5. septembra, 29. avgusta pa bo seja predsedstva CK Ljudske mladine BiH.

V BiH je zdaj okrog 1,8 milijona volivcev. Računajo, da bodo izvolili 9000 novih odbornikov v občinskih ljudskih odborih, od teh 5000 v občinskih svetih, okrog 4000 pa v občinski zbornice proizvajalcev.

Nad 42.000 obiskovalcev na novosadskem sejmu

Novi Sad, 25. avgusta. Včeraj popoldne in danes dopoldne si je ogledalo novosadski sejem nad 42.000 obiskovalcev. Včeraj popoldne so prodali 12.000 vstopnic, samo danes dopoldne pa 30.328.

Belgijski minister za prosveto obišče Jugoslavijo

V začetku septembra bo obiskal Beograd belgijski minister za prosveto G. Kelar, ki ostane nekaj časa v Jugoslaviji kot gost podpredsednika ZIS Rodoljuba Colakovića. Hkrati obišče Jugoslavijo kot gost jugoslovanske komisije za kulturne zveze s tujino generalni direktor oddelka za umetnost v belgijskem prosvetnem ministrstvu g. Lange. Belgijska gosta se bosta dne 14. septembra udeležila svečanosti ob otvoritvi razstave del planskih mojstrov v beograjskem Narodnem muzeju, potem pa si bosta ogledala nekatere srednjeveške samostane v Srbiji in Makedoniji.

Enadoma je stopil v sobo moj pomočnik in obstal na pragu. Bil je bled, roke so se mu močno tresle. Nekaj me je zabolelo v prsih. S pretrganim glasom, skoraj šepetaje je rekel:

»Lenin je umrl!«
»Kaj? Kdaj je umrl? Kaj pa govoriš!« sem vzkliknil.

Planil sem iz hiše in se odpeljal v Gorki. Vso pot mi je rojila po glavi misel: »Kaj je res umrl? Kaj je res vse končano?«

Prispel sem v hišo, kjer je preživel Vladimir Iljič več let. Stebrišče je bilo že ovito s črnim in rdečim platnom. Tla pred hišo so bila posuta s cvetjem. Spomnil sem se, kako rad je imel Vladimir Iljič zimo, sneg, park za hišo, reko, zimске večere... Vse to je še tu, Vladimira Iljiča pa ni več. Umrl je!

Sobe so bile mračne in tihe. Okna in zrcala zastrta s črnim blagom, ljudje so govorili šepetaje. Nadežda Konstantinovna je bila žalostna, globoko pretresena. Po hiši so tiho hodili zdravniki in bolničarke.

V veliki sobi je ležal na mrtvaškem odru Vladimir Iljič. Ves oder je bil zasut s cvetjem in zelenjem. Balkon je bil odprt, soba mrzla. Pristopil sem k odru.

DNEVNA KRONIKA

Specializacija prometnih strokovnjakov v okviru tehnične pomoči

V Zvezni prometni zbornici so sestavili osnutek programa tehnične pomoči OZN na področju prometa za leto 1958.

Program določa, da bodo poslali na specializacijo v zahodnoevropske dežele 57 visokokvalificiranih strokovnjakov, ki bodo ostali v tujini tri do štiri mesece, na razpolago so pa tudi finančna sredstva v znesku 71.900 dolarjev. S področja železniškega, pomorskega, rečnega in cestnega prometa bodo poslali 29 štipendistov, iz civilnega letalstva 18, s področja pošte in telegrafa 10.

Peški okraj bo dobil tovarno usnja in tovarno obutve

V vasi Brežaniku pri Peči so začeli pripravljati vse potrebno za zgraditev tovarne za predelavo usnja in izdelovanje obutve. To so prvi večji industrijski objekti, ki jih grade v tem kraju in ki bodo za peški okraj in okolico velikega gospodarskega pomena. Obe tovarni bosta predelali letno kakih 300 ton usnja in izdelali 700.000 parov obutve. Vrednost njihovih izdelkov bo znašala 1.800.000.000 din.

Predvolilna dejavnost v BiH

Sarajevo, 25. avg. (Tanjug). — V vseh krajih Bosne in Hercegovine obravnavajo na sestankih raznih družbenih in političnih organizacij organizacijske priprave za volitve novih občinskih odbornikov. Vse priprave se že bližajo koncu. Danes so bile zadnje seje občinskih ljudskih odborov. Predsedniki občinskih ljudskih

Naročajte, kupujte in širite ljudsko revijo Prešernove družbe »OBZORNIK«!

ŠEST LET Z V. I. LENINOM

Spomni osebnega soferja Vladimira Iljiča Lenina

In preveč vneti upravnik je dobil strogi ukor. Vladimir Iljič je zelo pazil na živo naravo in si prizadeval, da bi se tudi ljudje iz njegove okolice ravnali po njegovem zgledu. Na sleherni poškovodnje ali uničenje naravnih bogastev je reagiral z veliko nestrpnostjo.

Nekje sobote zvečer me je poklical k sebi. »Veste kaj, tovariš Gilj,« je rekel zroč na zemljevid. »Mudila sva se že v Sokolnikih, pa razen parka nisva nič videla. Ta kraj bi si bilo treba ogledati.«

Drugo jutro sva se odpeljala v Sokolnike. Spremljali sta naju Nadežda Konstantinovna in Marija Iljinična.

Ogledali smo si sokolniški park in se spotoma čisto ustavljali. Vladimir Iljič je izstopal, se sprehajal in zanimal za sleherni malenkost. Iz parka smo se napotili proti tovarni »Bogatir«. Razgled je bil krassen. Na obeh straneh se je razprostiral bujen gozd, zeleni borovci in bele breze so bile videti tisto sončno jutro posebno lepe. Krat nam je bil zelo všeč, Vladimir Iljič je rekel, da se prihodnje nedeljo vrnemo.

Naslednji obisk Sokolnikov pa je skaltala neprijetna okoliščina. Onstran tovarne »Bogatir« je Vladimir Iljič v bujnem gozdu opazil panje nedavno posekanih borovcev in brez.

Napotili smo se v gozd, kjer smo videli še mnogo posekanih dreves, velike skladovnice drv in poseke. Tebi nič meni nič so sekali tu les. Vladimir Iljič je navezal z drvarji pogovor in zvedel, da pošilja tovarna »Bogatir« ljudi v gozd sekati drva, ker jim primanjkuje kuriva. Po zgledu tovarne pa so jeli sekati drva za zimo tudi prebivalci Sokolnikov.

Vladimir Iljič je bil spričo te brezobzirne sečnje zelo ogorčen. »Kolikšna brezobzirnost,« je rekel. »Kradejo in uničujejo takšen gozd! Sečnji je treba napraviti konec. Posekali bodo ves gozd, a kaj potem? Kje bodo ljudje počivali? Uničiti gozd je lahko, a kdaj bo zrastle nove drevje?«

Drugi dan je odredil, da morajo neutegoma opustiti sečnjo, krajevna oblast pa organizirati zaščito vseh gozdov in parkov. Kmalu je bil podpisan dekret o najstrožji zaščiti gozdov v 30 kilometrov širokem pasu okrog Moskve. Leninov dekret je obvaroval mnogo naših krasnih parkov in gozdov, da jih ni uničila sekira.

NA ZADNJI POTI
Bil je jasn, mesečni večer. Pritiskal je strupen mraz, da so rože pokrile vsa okna. Zjutraj je nameridlo mnogo snega, ulice so pokrivali visoki snežni zameti. Nič ni kazalo, da se bliža nesreča.

Kulturne VESTI

SLOVENSKA LIRIKA V AVSTRIJSKEM RADIU

Prvi program avstrijskega radija je v minulem tednu prinesel četrturtno oddajo moderne slovenske lirike. Oddajo je pripravil korški pesnik in kulturni delavec Hermann Lienhard, ki je v spremni besedi poudarjal stilno razliko med »srednjo« in »mlado« generacijo. V oddaji so bili zastopani z eno ali več pesnimi Cene Vipotnik, Peter Levec, Ciril Zlobec, Kajetan Kovič, Janez Menart, Tone Pavček in Ivan Minatti. Minattija imenuje Lienhard »eno najmarkantnejših osebnosti moderne jugoslovanske poezije«. Pesmi je prevedla Lili Novy.

USPEH SLOVENSKE ALTISTKE

25-letna študentka glasbe iz Ljubljane, altistka Marija Bitenc, ki je nastopila v nekaterih vlogah tudi že v ljubljanski Operi, je na pevskem tekmovanju v Llangollen (južni Wales) dobila prvo nagrado. Nastopilo je 150 solistov iz vseh delov sveta. Mesto Llangollen je znano predvsem po vsakoletnem tekmovanju pevskih združenj. Dunajski časopis »Neue Kurier« je objavil poseben članek o nagradjeni pevki in njeno fotografijo. Tudi v angleških časopisih je izšla vrsta sestavkov o Mariji Bitenc.

»GUCKASTEN« PRIDE NA DUNAJ

V okviru velike evropske turnee bo v jeseni prišla na Dunaj slovita gledališka potovalna skupina »Guckasten«. Gostovanje bo trajalo teden dni. V Raimundtheatru bo »Guckasten« predvajal Cocteaujevo tragikomedijo »Bacchus«, z Wernerjem Krausom, Oskarjem Wernerjem in Gertrude Kückelmann v glavnih vlogah.

SVETOVNI KONGRES KOREOGRAFOV

Na pobudo francoskega ministrstva za kulturo in s podporo UNESCO je bil nedavno v Franciji prvi svetovni kongres koreografov. Na kongresu so sodelovali predstavniki mnogih evropskih in izvenevropskih držav. Jugoslavijo je na kongresu predstavljala znani beograjski koreograf Dimitrije Parlić. Ena od najvažnejših odloč kongresa je, da bodo prihodnje leto v organizaciji svetovnega kongresa koreografije določili enoten način pisanja baleta. Doslej beležijo baletne na šest uradnih in še več neuradnih načinov, kar predstavlja znatne težave in dostikrat napačno interpretacijo posameznih baletov. Na kongresu so dosti razpravljali tudi o avtorskih pravicah koreografije, ki so doslej bile neregulirane in v vsaki državi različne. Kongres je sprejel stališče, da je treba koreografijo nekega baleta tretirati kot samostojno umetniško delo. Razumljivo je, ker je bil to prvi sestanek svetovnega kongresa koreografov, da so največ časa posvetili organizaciji strukture te organizacije, ki bo delovala odslej kot ena izmed mednarodnih sekcij UNESCO.

MEDNARODNI ŠTUDENTOVSKI FESTIVAL V PARIZU

Od 9. do 15. septembra bo francoska Studentovska zveza organizirala v Parizu velik mednarodni kulturni festival v okviru proslave 50-letnice svojega obstoja, na kateri bodo sodelovali predstavniki 21 držav z vsega sveta. Zvezo študentov Jugoslavije bodo na tem festivalu predstavljali folklorni ansambel »Ivan Goran-Kovačić« iz Zagreba, akademski plesni orkester iz Ljubljane in ljudski orkester z oktetom KUD Mirče Acev iz Skopja.

MEDNARODNI ŠTUDENTSKI MEDNARODNA KONFERENCA LJUDSKIH UNIVERZ V PARIZU

V začetku tega meseca je bila v Parizu konferenca ljudskih univerz. Te mednarodne konference so se udeležili zastopniki ljudskih univerz iz 23 držav. Konferenci so prisostvovali tudi zastopniki ljudskih univerz iz Jugoslavije, in sicer iz Ljubljane, Zagreba in Sarajeva. Na konferenci so razpravljali o pomenu in cilju ljudskih univerz, o metodah podajanja snovi in širjenja znanja ter o organizaciji ljudskih univerz v evropskem oziroma svetovnem merilu. Konferenca je bila v palači organizacije UNESCO in v okviru te mednarodne organizacije.

»ZORA FILM« PRIPRAVLJA FILME ZA BRUSELJ

Za svetovno razstavo v Bruslju, ki bo 1958. leta, je »Zora-film« pripravil naslednje filme, izdelane za predvajanje prav na tej razstavi: »Zena delavka«, »Poljedelsko gospodarstvo«, »Zivljenje in šola« in »Za roso«. Poleg tega so izdelali še filme »Slobodanov urelec«, »Pustolovščine« in še razne druge kratke filme ter diafilme.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA Poročilo o žrebanju srečk ki je bilo včeraj v Dubrovniku

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številicami	so zadelo dobitek dinarjev
20	1.000.—
430	2.000.—
30720	51.000.—
17800	70.000.—
32320	101.000.—
185030	200.000.—
349930	200.000.—
147850	200.000.—
283170	200.000.—

651	4.000.—
2371	10.000.—
68011	100.000.—
534481	200.000.—
7762	20.000.—
41962	50.000.—
36902	70.000.—
283552	200.000.—

603	2.000.—
4453	20.000.—
36713	50.000.—
80473	70.000.—
52883	100.000.—
324223	200.000.—

94	400.—
24	400.—
334	4.000.—
724	6.400.—
0624	10.400.—
8884	20.000.—
3844	40.000.—
85724	56.400.—
09124	70.400.—
361584	200.000.—

7425	10.000.—
7315	10.000.—
44505	50.000.—
68105	50.000.—
483225	200.000.—
183555	200.000.—

36	1.000.—
38	2.000.—
27796	50.000.—
67766	100.000.—
324436	200.000.—
514876	200.000.—

Skupno je bilo izžrebanih 101.694 dobitkov in 18 premij v skupni vrednosti 80.400.000 din. Nekaj večjih dobitkov v Sloveniji: 200.000 din v Gornji Radgoni na št. 514876; po 100.000 din v Ljubljani (št. 517867 in 042419), v Mariboru (168011), v Celju (516479) in v Novem mestu (332320); po 70.000 din tri v Ljubljani, dva v Mariboru, po eden v Novem mestu, Skofji Loki, Ptuj, Novi Gorici in v Kamniku.

V Siriji ni sprememb

Ni prvič, da se Sirija in dogodki v tej deželi citirajo na prvih straneh svetovnega tiska. Zetani v novembru in decembru so vodilni listi Zahoda polnili svoje stolpe s senzacionalnimi poročili o dogodkih v tej deželi, o vsemogočnem poveljniku Abdel Seraju, ki je bil pripravil državni udar, o skrivnih političnih sovjetskih letal, ki so baje pošli prihajala čez visoke planote turške Armenije, o zaroti, ki so jo baje pripravljali oficirji proti sedanjemu režimu v Damasku itd.

Cez nekaj mesecev se je izkazalo, da so bile te vesti izmišljene ali vsaj skrajno pretirane. V Siriji sta ves čas vladala red in mir. Vlada je odredila le nekaj varnostnih ukrepov. Za to pa je imela vse razloge, saj je bila Sirija javnost zaradi nenadnega napada izraelske vojske na Egipt upravičeno vznemirjena. To pa je bilo tudi vse, vsi ukrepi vlade so bili v tej zvezi v interesu Sirije in njene varnosti, ne pa te ali one politične oziroma vojaške skupine.

Zdaj je zahodni tisk svoj ton še bolj zostril. Ameriški listi ne delajo več senzacije iz zarote, marveč govorijo, kar o »rdečem državnem udaru«, čeprav nimajo zato nobenih razlogov, iz nekaj manj pomembnih sprememb v sirski armadi namreč se ni moč sklepati na kaj takega.

Kaj se je zgodilo v Siriji? V bistvu samo to, da je prevzel vodstvo oboroženih sil namesto generala Nizam edina Afif Bizri (prvi je bil baje veljal za »zmernega«, drugi pa je baje komunistični simpatizer), da so nekaj vislj oficirjev upokojili in da se je predsednik Kuvaiti zaradi boleznj odločil odselostiti. Ameriški listi so spet dodali, da je baje nekaj oficirjev pribežalo v sosedni Libanon in da so se v Siriji pojavili prvi sovjetski instruktorji. To-liko zaradi senzacije, konkretno preverjenega pa zelo malo. In čez nekaj mesecev se bo izkazalo, da so bile te vesti spet vse pretirane.

»Sirija hoče ostati nevtralna, to je naša pravica in dolžnost.« Je zadnjič izjavil predsednik Kuvaiti. To je edino, kar drži.

Pri presoji položaja v Siriji je treba upoštevati več momentov, da bi laže razumeli, zakaj se o Siriji toliko govori. Upoštevati moramo predvsem njeno geografsko lego, njen zgodovinski razvoj in njen sedanji položaj v arabskem svetu.

Sirija je na skrajnem severnem robu arabskega sveta. Severno od nje je Turčija, s katero ima še neporavnani spor zaradi Iskenderuna (Alexandret-

Edini izhod v Alžiriji

London, 25. avg. (Reuter). — Današnji »Observer« pravi, da samo načelno priznanje alžirske neodvisnosti dopušča upanje v pomirjenje v severnoafriški deželi. S pogumno politično iniciativo zunan Alžira, a predvsem Francije, je moč priti iz začaranega kroga. Časnik opozarja na to, da sedanjšega položaja ne bo moč urediti z nikakimi zamotanimi načrti o lokalni samoupravi. Kvečjemu bi Alžirici po priznanju svoje neodvisnosti privolili v federacijo s sosednjimi deželami in Francijo.

Sirija ne bo sprejela pogojev, ki bi onemogočili njeno nevtralnost

Damask, konec avgusta b petkih tu delo počiva. Tako je bilo tudi ta petek, ko so delali samo novinarji. Tudi tukaj se je začel te dni tako kot v Beogradu mednarodni sejem. Vreme je letos prvokrat postalo hladnejše.

manj razborito, je prebil po celure z novinarji. Generalni sekretar zunanjega ministra Bitarja je na začetku sestanka med drugim dejal: »Zal mi je, ko slišim, da je predsednik Eisenhower tako slabo poučen o položaju v Siriji. Ustanovna listina OZN prepoveduje vmešavanje ene dežele v notranje zadeve druge. Mar ni predsednik Eisenhower storil tega na svojem zadnjem sestanku z novinarji?«

Na neposredno vprašanje, kako gleda Sirija na bližnji sestanek dežel Bagdadske zveze, je generalni sekretar odvrnil: »Sirija sodi, da je ta sestanek, na katerem naj bi proučili položaj v Siriji, stvar, ki je Sirija ne more imeti za prijateljsko dejanje.« Na vprašanje nekoga drugega novinarja, ali je dobila Sirija kako vojaško jamstvo Sovjetske zveze v primeru napada, je odgovoril: »Sirija ni dobila od Sovjetske zveze nobenega vojaškega jamstva. Sirija goji prijateljske odnose z mnogimi svobodnimi deželami na svetu. Da pa je to koristno, nam priča neuspeh napada na Egipt.«

In na zaključku sestanka z novinarji: »Zdi se mi, da lahko svojo delegacijo »svobodno pošljem tudi na Severni tečaj, če se nam to zdi potrebno. Mar Hruščev in Bulganin nista bila v Londonu?«

Na obrambnega ministra generala Azima, o katerem trdijo, da je glavni kandidat za bodočega predsednika republike, so kar deževala vprašanja — v glavnem ameriških novinarjev. Ves čas je potrpežljivo odgovarjal, na koncu pa je vzrojil: »Zapomnite si; Sirija je zavrnila vaše pogoje in ne bo sprejela pogojev od nikogar.«

General Asali je na neko vprašanje dejal: »Zakaj nas silite v nekaj drugega?«

— Zakaj gledajo zdaj, leta 1957, na kako sovjetsko pogodbo kot na kriminal, ko pa so bile ZDA toliko let ruski zaveznik v boju proti fašističnemu imperilizmu? Mi se zdaj prav tako borimo proti imperilizmu in se moramo nasloniti na Sovjetsko zvezo. Naša politika je neodvisna, pozitivna in nevtralna.

Vsi opazovalci postavljajo v glavnem tole vprašanje:

Da bi Eisenhower odvrnil pozornost od tega, da so se trije ameriški funkcionarji kompromitirali v zaroti proti demokratični Siriji, je dejal, da so nekateri skrajni levičarji v Siriji sli predalec. Toda v Siriji gre za odkrito zaroto in za to, da je predsednik republike odstopil. To je star in bolan človek. Če predsednik Eisenhower misli, da mora predsednik sirske republike vprašati njega za svet, preden kaj podpisuje, potem...

Sicer pa je sam predsednik Kuvaiti pred nekaj dnevi povedal svoje mnenje. To mnenje je za Sirijo važno, ne glede na to, ali ga je povedal v svoji rezidenci v Damasku ali na bolniški postelji v Aleksandriji.

Sirski časniki so na prvih straneh podrobno poročali o prihodu jugoslovanskega veleposlanika v Damask. Objavili so tudi, ne da bi navajali vire, jugoslovansko mnenje, da je arabskim deželam nujno potrebna gospodarska pomoč, zlasti po napadu na Egipt, da pa pomoč ne sme biti vezana na nobene pogoje. Prav tako so v celoti priobčili komentarje jugoslovanskega tiska o tukajšnjih dogodkih.

Slobodan Kristanović

Omanska trdnjava blizu Firka ob vznožju Džebel Akdarja pred britanskim bombardiranjem. Na trdnjavi omanški borcec na straži ob beli omanški zastavi

Na ulicah je bilo nekoliko manj »cadillacov« in »dodgeov« kot običajno, malo več pa jeepov, na katerih se je vozila vojaška policija. Toda če pustimo ob strani neprijetne sirene patrolj, tu in tam kako skupino ljudi, ki ognjevitvo razpravljajo — je bilo na ulicah vse tako kot druge dni.

Neobičajno pa je bilo to, da je bilo ta dan več novinarskih sestankov. V Damasku so novinarjem povedali, da lahko obiščejo, kogar hočejo, in vprašujejo, karkoli jim pride na pamet. Sirskim funkcionarjem se je zdelo potrebno, da ne čakajo sobote (po naše ponedeljka), da bi odgovorili predsedniku Eisenhowerju. Vsak po svoje, ta bolj, oni

Zanimanje Kitajcev

za našo leposlovno in politično literaturo

Peking, 25. avg. (Tanjug). Pekinške založbe so izdale te dni tri knjige prevodov iz jugoslovanske literature in publikacije gospodarsko-informativnega značaja. Založniško podjetje Zveze kitajskih pisateljev je izdalo izbor iz jugoslovanske proze, v katerem so zastopani najboljši ju-

Na Malaji trajajo že nekaj let boji med malajskimi partizani ter Britanci in njih malajskimi zavezniki. Svoje čete morajo Britanci oskrbovati s helikopterji, ker je prodiranje v malajsko džunglo drugače nemogoče

goslovanski pripovedniki stare in nove generacije. V knjigi so med drugimi tudi novele Ivana Cankarja, Prežihovega Voranca, Franceta Bevka, Cirila Kosmača. Založniško podjetje »Narodna literatura« je izdalo »Hlapca Jerneja in njegovo pravico«, z grafikami in ilustracijami Božidarja Jakca, ista založba pa je tudi ponovno izdala izbor Prešernove lirike, tako da je dosegel skupno naklado 40.000 izvodov. Kitajski statistični zavod je izdal žepno izdajo Statističnega letnika za leto 1955, ki ga vsako leto izdaja jugoslovanski Zavod za statistiko. Nedavno so objavili na Kitajskem tudi ustavo in ustavni zakon FLRJ s predgovorom Edvarda Kardelja ter več drugih brosur in publikacij.

Izdali so brošuro »Državna ureditev FLRJ« s predgovorom Edvarda Kardelja, publikacijo »Gospodarski razvoj Jugoslavije«, ki vsebuje tudi članek Svetozarja Vukmanovića »Vsklajevanje ekonomskega razvoja in naraščanja družbenega standarda« ter članek Avda Huma »Nekatere značilnosti družbenega plana za leto 1957.«

V zbirki gradiva o dogodkih na Madžarskem, ki je izšla v dveh delih maja letos, je objavljen tudi govor tovariša Tita v Pulju, prvi del referata tovariša Kardelja na zasedanju Zvezne ljudske skupščine v decembru 1956 ter več člankov iz »Borbe in »Politike« o tem vprašanju.

Ta muzej je malce skazil načrt potovanja. Človek ne more tako naglo mimo teh znamenitosti antične Grčije, mimo smehljajoče se kariatide s kodrastno otroško glavo ob prsih. Vsaj v glavnih potezah mora obnoviti tudi svoje znanje o Ajshilu, očetu grške tragedije, rojenem 525. leta pred našim štetjem, ogledati si mora tudi ostanke Akropole, Plutonovega svetišča in številne druge spomenike.

In vtem ko so turisti vsak po svoje, nekateri z več, drugi z manj ali tudi z nikakim razumevanjem skušali doživeti minulo stoletja, so visoko nad njihovimi glavami, čez Salamino, bobnela reakcijska letala.

V pičli uri človek ne more dobiti jasne vtisa o vsem, kar je videl in slišal, kljub temu, da jim zelo pomagata zgovorni vodnik, ki mu francoščina in angleščina gladko tečeta. Celot tistega, ki je o vsem kaj bral, lahko vse to zgolj napoti k temu, da se spet zatopi v knjige.

Ob morskimi obali drži cesta naprej proti juvici, k Peloponezu, vtem ko vodnik po zvočniku pripoveduje o letu 480 pred našim štetjem, o Ajshilovi udeležbi v bitki pri Salamini in nam hkrati pokaže goro, s katere je Kserks opazoval poraz svojega ladjevja.

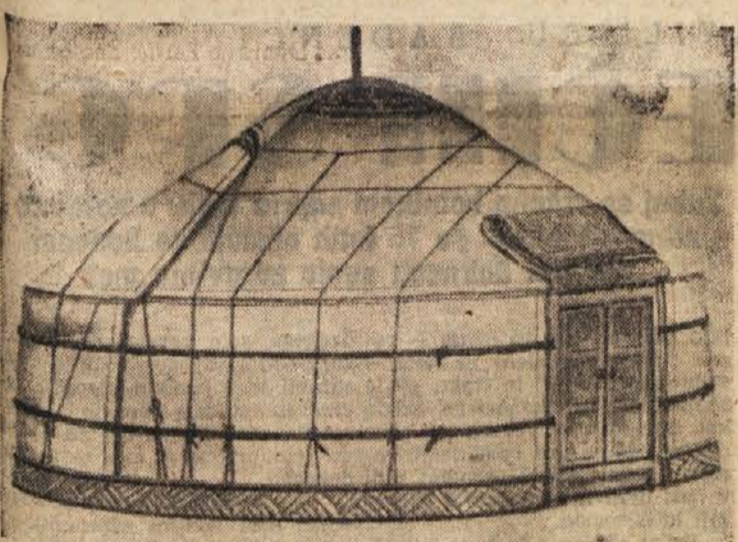
Kamnita pokrajina, ki jo le tu in tam poživlja zelenje, je naglo dobila drugačno podobo, ko je avtobus počasi zapeljal na most čez Korintski prekop, ki se v skoraj ravni črti razteza 60 km daleč in v katerem bistra zelena voda veče dve morji.

M. Simonović

JURTA IZ DLAKOVINE

ljudsko znamenje v mongolskem državnem grbu

Tako v starejši kot v novejši ruski literaturi lahko zasledimo podrobne opise življenja mongolskega naroda in njegovih običajev. E. Murzajev, ki je dolgo časa živel med Mon-

Jurta, klobučevinast šotor mongolskih nomadskih živinorejcev

golci, jih opisuje kot živahne, dobrodušne in priljudne ljudi, ki so nadev gostoljubni. Po straneh mongolskih pokrajin lahko človek potuje mesece in mesece, ne da bi imel s seboj en sam grizljaj hrane. Popotnik je povsod zaželen gost. Mongolskim pastirjem je greh, da bi mu mleko prodajali; ponujajo mu ga od srca, kolikor ga hoče. V daljnih samotnih krajih prihajajo žene s čajnikom naproti maloštevilnim avtomobilom, vabijo potnike, naj se ustavijo v njihovi jurti, naj prenoče pri njih.

Mongolska naselja — auli — štejejo običajno dve do pet jurt, okroglih šotorov iz dakovine. Stevilo teh jurt v auli je odvisno od tega, kakšni so pašniki v bližini. V puščavi Gobi, kjer ni dogate paše, srečujemo navadno osemleto jurte ali aule s komaj dvema jurtama. Takšni auli so hkrati hótioni (zadruga), ki jih ustanavljajo na gospodarski podlagi in na podlagi krvnega sorodstva. Ljudje, ki skupaj pasejo črde, izdelujejo dlakovino za jurte itd. Hótioni so stare ustanove, ki jim načelno najstarejše član zadruga. Vsaka družina ima svojo jurto. Kakor hitro se sin oženi, dobi svojo del črde in začne sam, čeprav ostane še naprej član hótiona.

Mongolci so narod, ki ima bolj kot katerikoli drugi rad otroke, predvsem zaradi njihovega načina življenja in pa zaradi velikega odstotka umrljivosti. Rojstvo sina je za družino velik dogodek in tedaj priredijo veliko slavnje. Starosti otrok ne računaj-

VOLITVE V GUATEMALI OKTOBRA

Guatemala, 25. avg. (AP). Kongres je sprejel sklep, da bodo 10. oktobra volitve v novi kongres ter novega predsednika guatemalske republike. Na prejšnjega predsednika Carlosa Castilla Armasa so minuli mesec izvršili atentat. Predsednike volijo na vsakih šest let.

jo od njihovega rojstva dalje, marveč od zanositve. Položaj žene se bistveno razlikuje od tistega v sosednjih muslimanskih deželah. Žena je glavna oseba v družini in tudi glavni svetovalec

dlakovine je moč ročno zviti in jo odnesti v novo prebivališče. Jurte so različno velike, kar je pač odvisno od imovitosti družine. Nasproti vходу v jurto uredi prostor za goste in gospodarja, na desni je ženski del s pohištvom, na levi pastirska oprema, uzde, sedla, mehovi s kislim mlekom in drugo. Na sredi jurte je ognjišče ali pločevinasta peč. V mestih pa so jurte nekoliko udobnejše, postavljene na lesene temelje in s pečmi iz opeke. Spridčo vsega tega ima zdaj ljudska Mongolija jurto vdeleno tudi v svoj državni grb.

Glavna hrana so Mongolcem mleko, čaj in meso. Zita rabijo zelo malo. Glavne domače živali so ovce, koze, govedo, velblodi in konji. Dvogrbi velblodi so bili Mongolcem stoletja in so še danes glavno tovorno sredstvo. Še danes srečamo v mongolskih pokrajinah karavane velblodov. Mongolca — pastirja — pa si ni moč zamisliti brez konja. Mongolec se, kakor pravijo, rodi v sedlu. To je razumljivo spridčo razsežnih mongolskih pokrajin, kjer ni misliti, da bi jih človek prehodil peš. Brez konja tudi ni moč gnati črede na pašo ali k vodi, seliti jurte z enega pašnika na drugega. Razen tega pa Mongolci konjem tudi strižejo dlako in molzejo kobile. Kobilje mleko — kumis — je glavna mongolska pijača, s katero vedno pogostijo tudi gosta. Jaki pa so vrsta volov, ki jih je v severnih krajih nad 700.000 in ki so zlasti v planinskih področjih nenadomestljivi. O. M.

GRČIJA IZ PERSPEKTIVE TURISTA

V ARGOLIDI

no ob določenem času je krenil avtobus iz današnjih dni nekje na samostanskem Aten na dvodneвно pot »skozi Argolido«.

Napovedovalec nato ljubezno povabi potnike, naj se sprehodijo po peronu, če jim je tako prav. V postajni restavraciji je dobiti hladne, osvežilne pijače. Prodajalci so vlnjdeni in postrežba je zelo dobra. Morebiti bi kdo lahko zamislil napovedovalcu, da govori z ne ravno pravilnim nemškimi naglasom, toda ko si človek po dolgem potovanju zaželi spet malce razgibati noge, popiti hladno pijačo, takšne nepomembne pomanjkljivosti niti ne opazi.

Ko se vlak pomika naprej proti Atenam, vstopi v kupe nekdo v uniformi. »Ali govorite francoški, angleški ali nemški?« vpraša.

Nato razdeli potnikom okusno sestavljeno živobarvne prospekte v treh jezikih: »Grčija in njene zanimivosti«, »Križarjenje po Egejskem morju«, »Deset potovanj z avtobusom skozi Grčijo«... skratka, človek ima možnost preveriti, ali je njegov načrt potovanja skozi to deželo pametno sestavljen. In hkrati je vesel takšne drobne pozornosti.

Zgodovina in legenda

V vročih avgustovskih dneh preplavlja Grčijo na deset tisoče turistov iz vsega sveta. Kakor obljudljajo prospekti, se promet na vseh avtobusnih in ladijskih progah razvija po načrtu. Tudi ta četrtak tóč-

ni ob določenem času je krenil avtobus iz današnjih dni nekje na samostanskem Aten na dvodneвно pot »skozi Argolido«.

Napovedovalec nato ljubezno povabi potnike, naj se sprehodijo po peronu, če jim je tako prav. V postajni restavraciji je dobiti hladne, osvežilne pijače. Prodajalci so vlnjdeni in postrežba je zelo dobra. Morebiti bi kdo lahko zamislil napovedovalcu, da govori z ne ravno pravilnim nemškimi naglasom, toda ko si človek po dolgem potovanju zaželi spet malce razgibati noge, popiti hladno pijačo, takšne nepomembne pomanjkljivosti niti ne opazi.

Ko se vlak pomika naprej proti Atenam, vstopi v kupe nekdo v uniformi. »Ali govorite francoški, angleški ali nemški?« vpraša.

Nato razdeli potnikom okusno sestavljeno živobarvne prospekte v treh jezikih: »Grčija in njene zanimivosti«, »Križarjenje po Egejskem morju«, »Deset potovanj z avtobusom skozi Grčijo«... skratka, človek ima možnost preveriti, ali je njegov načrt potovanja skozi to deželo pametno sestavljen. In hkrati je vesel takšne drobne pozornosti.

Zgodovina in legenda

V vročih avgustovskih dneh preplavlja Grčijo na deset tisoče turistov iz vsega sveta. Kakor obljudljajo prospekti, se promet na vseh avtobusnih in ladijskih progah razvija po načrtu. Tudi ta četrtak tóč-

Vodnik skoz Eleuzis

Do muzeja v Eleuzisu pridemo iz Aten po asfaltirani cesti, po isti poti, po kateri rem Apolonovem svetišču, druga pa, da je nekoč prihajalo v sveti kraj vsako jesen je bilo na tem kraju več svetišč, kar pa vsaj 30.000 romarjev. Čeprav je videti sarheološki ne potrjujejo. Ljudsko izročilo pravi, da je zgradila kraljica Dafne blizu kraja, gjer je njena ladja na poti proti pričařari stari videz Propilej, pokaže vodnjak, povezan z mitom o Prozerpini...

V muzeju stoji eden kraj drugega grški bogovi in njihovi poznejši rimski kolegi.

OBIRALKA ANČKA

ima razjedene roke

Deset dni že dela v hmeljiščih od svita do mraka. Deset dni ima razprskane roke. Zdjaj se je privadila. Se ta teden in obiranja bo konec za letos. Majhne zarezke ostre storčaste rože so se napolnile s prahom in z jednako snovjo že prvi dan. Bolelo je drugi in tretji, zdaj je ne sme več boleti. Vreča ob njej je komaj na pol polna. Ančka pa ve, da jo mora zvrhati, nabrati mora toliko sto tisoč kobil in obrati lepo število hmeljskih trt, sto in stokrat se sprazniti korbco, če hoče... Saj sama ne ve pravzaprav, kaj hoče. Potreba je sto in več, denarja pa po vsem tem ne bo niti deset tisočakov.

Ančka je prišla s svojimi tovarišicami že peto leto v Savinjsko dolino. Deset večerov že polni škafe, šteje in računa. Se ta teden in bo obračunala, potrošila pa je že prej, ko je prišla v Savinjsko dolino.

HMELJ NI DOSEGEL VRHA OPORE

Savinjčani imajo zdaj polne roke dela. Merijo, vozijo, polnijo koše in sušijo. Pri tem računajo. Pravzaprav so preračunali že prej, ko je prišla obiralica Ančka in dvanajst tisoč njej enakih. Petintrideset dinarjev za škafo in hrano ali 45 dinarjev brez nje. Toda to je najmanjši račun. Preračunali so, da bo letošnji pridelek manjši od lanskega. Spo-

Beli krajini, ki so se baje obnesli, jih v njihovem ljubosumju ne zganajo. Zakaj pa bi jih! Ponos savinjskega hmeljarja je že zdavnaj prerasel ponos kmetijskega proizvajalca, ki se mora natezati, da bi napredoval. Za Savinjčane je vse njihovo hmeljarjenje samo po sebi razumljiva stvar. In prav tako jim je razumljivo, da je hmeljarjenje do nadvse urejeno, lahko rečemo sistematično. Hmeljar ve, kdaj bo oral, obrezoval, rahljaj, škropil in obiral. Ve pa tudi, da bo po vsem tem prodal. Za to in vse drugo skrbi v Zalcu. On bo spravil svoj denar, nakupil, kar potrebuje, in morda še več. To je za Savinjčana zdaj že povsem normalno in razumljivo.

Pa ne da ne bi delal. Skrbi in napreduje. Upošteva, kar mu rečejo strokovnjaki iz Zalca. Tudi za svojo zadrugo se zanima. Posebej pa ga prizadene, če vidi, da ne bo imel takega prideleka, kot je upal.

Letos so v Savinjski dolini zasadili hmelj na 145 ha novih zemljišč. Izgotovili so lepo število novih sušilnic in popravili precej starih, oziroma so jih razširili in prenovili. To delo nameravajo v Savinjski dolini še nadaljevati. Hmelj naj bi po načrtu segel visoko v zgornjo dolino. Tudi tam so pogoji za hmelj. Od okupacije sem si vsi prizadevajo, da bi obnovili vsa predvojna hmeljišča. Doslej je namreč le nekaj nad 2000 ha hmeljišč, pred vojno jih je bilo okrog 2600 ha.

SLOVENIJA ZARADI HMELJA IZVOZNIK PŠENICE?

Obnova hmeljevih nasadov se Savinjčanom in tudi vsem nam izplača. Zato tudi družba veliko pomaga Savinjčanom, čeprav se vsi tega ne zavedajo. Splača se pa, ker je hmelj izredno dragocena roža, ki jo imajo po svetu zelo radi. Zlasti radi imajo prav savinjski hmelj, ker je med najboljšimi. To tudi zveemo v Hmezadu, kjer so že zdavnaj počistili skladišča, pa čeprav odkupijo letno nad 2000 ton hmelja. Prodajo ga pa po taki ceni, da s kilogramom hmelja lahko kupimo 35 kg pšenice. Prav zaradi tega je nekoč neki strokovnjak rekel, da bi Slovenija postala lahko izvoznik pšenice, če bi hmeljišča še razširili.

DRAGOCENA ROŽA IMA GRENAK OKUS

Po Savinjski dolini te dni povsod diši po hmelju. Nekakšen trpek duh vohaš že, če hodiš mimo pisanih polj z obiralkami, po cestah, koder vozijo koše, in na dvoriščih, kjer sušijo zelene kobule.

Obiskovalci Savinjske doline vidijo v tem času vse polno pisanih rut, slišijo pesem in prislulneje razgovorom prekmurjskih, haloških in zagorskih obiralk. Razposajenemu in včasih neugnanemu smehu, kot je razposajeno in nedogano življenje. Vsi občudujejo lepo zeleno savinjsko rožo in se zamislijo ob njeni dragocenosti. Rožo gledajo, a je ne okusijo. Tudi če popijejo vrček piva, je ne okusijo. Takrat še celo ne, zlasti če rečejo to ali ono na račun ene ali sto obiralk.

Med obiralkami ni domačih deklet. Redkokatera pravzaprav. Pa ne, da ne bi bilo deklet v Savinjski dolini. Se celo mnogo jih je in prav lepe so. Hmelja pa ne gredo obirat. Večina jih je v službi. Zato pa pridejo iz Zagorja, iz Halož in iz Prekmurja. Od tam pridejo in štirinajst dni »božajo« zrela kobule. Nekatere ostanejo še naprej v Savinjski dolini. Za pomoč v gospodinjstvu.

VEDNO VEČ HMELJIŠČ

Savinjčani so na svojo rožo ljubosumni. Pravijo, da nikjer drugod ne morejo pridelati hmelja. Tudi poskusi, recimo, v

Od dvanajstih tisočev, ki vsako leto pridejo pospravljat najdragocenejši pridelek v Savinjsko

dolino, se jih pa velika večina vrne na svoje domove z nekaj tisočaki v žepu, z nekaj drobnjarijami v culi, z razjednimi rokami in z grenkim okusom v sreju. Zlasti z Ančko je tako. Vsako leto ta čas pa se bo le vračala v Savinjsko dolino. M.

Pridelek letos ni rekorden, je pa zadovoljiv

mladanska pozeba in junijska suša nista dopustili, da bi hmelj dosegel vrh hmeljev. Vsaj povsod ne in ves hmelj. Obrnil pa je vzlic temu dobro. Nehmeljarji vedo povedati, da pridelek ne bo nič manjši. Hmeljarji, pravijo, le tožijo. Najbolje bodo pokazali računi pri Hmezadu, saj vsakdo proda le Hmezadu in tam vedo, koliko je kdo pridelal lani in koliko letos.

Tudi toča je prizadejala precej škode. Ob hmeljišču, kjer naj bi toča zmanjšala pridelek za 60%, je neko rekel: »Poglejte, morda je bilo res grdo takoj po toči, nikakor pa ne bo pridelek manjši za več kot 10%.« In dolge in goste kobule so to izjavo lahko samo potrdile.

Vsako leto pridejo za štirinajst dni v Savinjsko dolino iz Zagorja, Halož, Prekmurja

SONCE

na avtobusni postaji

Stoje v vrsti, lepi, sloki, obarvani, kot bi hoteli v svatovščino. Vozijo ljudi, usode, hiteče na vse strani. Zajne življenja, zaskrbljene, ljubee in če le morejo sovraštvo umikajoče.

Poznamo jih. Naši avtobusi. Lepi so in sloki, ko jih gledamo na avtobusni postaji v Ljubljani. Vsak hip odhajajo. »Gremo, avtobus za Tržič, prosim lepo, vstopimo!« Pa pojdimo. Se prej »ukradimo« košček prometnikovega življenja.

Oko mu je ulovilo ženo, ki je spremila na postajo slepega otroka.

»Kam?«
»V Kranj.«
Otrok ni videl, niti ni slišal prometnika, ki je nagovoril potnike v napolnjenem avtobusu:

»Bodimo prijazni, slepega otroka imamo!«
Mladi in stari so se dvignili.
»Srečno, moj mali!«

»Srečno, moj mali!«
Avtobus, hiteč in ves od sonca objet, je odpiral, očem lepe pokrajine. Oči so se pasle in napajale srca. Oči, ki so videle.

»Sedi, moj mali!«
Tudi slepe oči so videle. Globoko v človekovo dušo, v njegovo dobroto in prijateljstvo so mu odprle pogled človeške napatne besede.

Svet, v poletni dan objet, je pomlajal šestdeset obrazov v avtobusu. Tudi slepemu.
Domov gre, na počitnice...

»Mama!«
Objela je sina. Prav je, da ni videl njenih solza. Dnevi so minevali, eden lepši od drugega. V popoldnevih si je po navadi zaželel samote. Sel je po trati, legel in z roko iskal cvetove.

Cvetove.
Ljudje so mu govorili, da so cvetovi lepi.
Rdeči, beli, modri.
Kako neki je to, rdeče?
»Srečno, moj mali!«
Prsti, trepetajoči otrokovi prsti so drseli po biljki. Materine solzice...

»Rdeče?«
»Srečno, moj mali!«
»Solzice« so dobile barvo. Rdečo.

Spet je avtobus hitel. Nazaj v mesto. Kolesa so se mu ustavila na avtobusni postaji v Ljubljani.

»Gremo, avtobus za Kranj, prosim vstopite!«
»Mama, to je stric, moj stric, ves je rdeč!«
Barva, lepa rdeča barva.
Kdo neki ve, kaj je v slepevih očeh rdeče.
Nemara prometnik na avtobusni postaji?

Jože Bon

POMENEK O ZDRAVILIŠČU RADENCI

TROJE RDEČIH SRC

pod Slovenskimi goricami

Zakaj so srčnim bolnikom zaprta vrata v naravno zdravilišče? — Po 75 letih obstoja so Radenci več kot dokazali svojo zdravilno moč

Pred dvajsetimi leti se je na izletu v gorenjske planine prehladil tedanji solski upravitelj z Bleda Rudolf Miculinič. Dobil je hudo revmo, ki mu je udarila na srce. Bolezen ga je vrgla v posteljo za vse leto. Na prigovarjanje domačih in prijateljev se je odločil za pot v Radence. Tedaj je bil že tako oslabil, da ni zdržal vožnje od Bleda do Radence v enem samem mahu, temveč je moral prenočiti najprej v Ljubljani in nato še v Mariboru. Vso pot so ga spremljali domači, ki so ga morali ob prihodu v zdravilišče podpirati, ker sam ni bil zmogel hoje. Ostal je šest tednov in se tako okreplil, da se je vrnil domov na Bled — sam. Zena je bila od presenečenja vsa iz sebe, ko je zagledala moža, ki se je vračal sam in izstopil pred hišo s kovčkom v rokah — brez tuje pomoči.

Zdaj prihaja Rudolf Miculinič v Radence leto za letom in jim je hvaležen, da so ga ozdravili ter mu vračajo zdravje in energijo...

Podobnih zgodb, včasih naravnoprekašajo. Razen zdravilnih vrel- »čudežnih« izboljšav zdrav- cev pa v Radencih blagodejno stvenega stanja ali celo ozdravitev vpliva tudi okolje; leže v ravnini je v kroniki 75-letnega obstoja naravnega zdravilišča Radenci v podnebnju je milo, sadja veliko — vse kot nalašč za srčne bolnike. V Radencih pa je zdravstveno pomembna tudi zelo dobro urejena fizikalna terapija.

Vse to priča, da so Radenci — če upoštevamo še, da imamo v državi le še dvojce podobnih, a manjših zdravilišč, Kotulsko slatino na Koroskem in Teslji v Bosni — naravno zdravilišče jugoslovanskega pomena. S pametnim ravnanjem bi radensko zdravilišče zadobilo tudi velik mednarodni ugled, nič manjši kot ga že sedaj v svetu uživajo zelenke s tremi rdečimi srci na etiketi.

Ob sedanjih možnostih je zdravilišče, ki ima blizu 300 postelj, dobro oskrbovano. Hrana, tudi dietična, je okusna in obilna, potreba prijazna, snaga na primer- ni višini. Zdravstveno skrb uspešno in prizadevno vodi izkušeni zdravnik-balneolog dr. Rudolf Božič. Vendar...

SIVA JE TEORIJA

...zvezni pravilnik o indikacijah za zdravljenje v naravnih zdraviliščih ne upošteva specifično delovanje ogljičnih kopeli.

S tem »radikalnim« pravilnikom je v radenskem zdravilišču, čigar velika prednost je prav zdravljenje srčnih obolenj, prišlo do nesmisla — socialno zavarovanje vanj ne sme pošiljati srčnih bolnikov. Medtem ko gre lahko, vsej radikalnosti navkljub skoro vsaka obola žena v to- plice na račun socialnega zavarovanja, bolnikom s hudimi srčnimi obolenji, tega ni mogoče.

V industrijskih deželah posta-

jajo bolezn srca in ožilja — ra- drugega, sem vprašal dr. Rupni- zen duševnih obolenj in raka — ka, zakaj sedaj, ko so iznašli vrsto vedno pogostejše in tako glede zdravl in kirurških posegov, za- obolevnosti in ekonomske škode vreči in opuščati staro, iz izkustva kot smrtnosti že zavzemajo prvo zraslo zdravljenje, češ da njego- vo učinkovitost ni moč teoretično doben porast srčnih obolenj tudi dokazati.

»Na to vprašanje naj bi odgo- verili naši vodilni zdravniki. Če lahko trde, da je zdravljenje v na- ravnih zdraviliščih neučinkovito, naj predlagajo njegovo ukinitvev.

Pogled na zdravilišče v Radencih

vanja bi tedaj vključitvijo srčnih Zakon pa načeloma štiti vsako obolenj v zdravljenje v naravnih zdraviliščih, dokler ni dokazano, da je neučinkovito.

Naše toplice so postale stacio- republiškega zavoda za socialno narni zavodi s strogim zdravni- zavarovanje, razpršil razgovor z glavni vodovim zdravnikom. Šte- »Večina slovenskih zdravni- bolnišnicah. Republiški zavod za kov-praktikov ima to zdravljenje socialno zavarovanje si že od srčne bolnike, ki se zdravijo v Radencih. Dejstvo je namreč da seš njegovo izpopolnitev z indi- kajacijami za zdravljenje srca in kacijami za zdravljenje srca in ožilja,« je povzel glavni zdravnik Republiškega zavoda za socialno zavarovanje.

Spričo razmeroma dobro ure- jenega naravnega zdravilišča v Radencih z odličnimi zdravilnimi činitelji in nedvomno potrjenimi uspehi pri zdravljenju srčnih obo- lenj v 75 letih obstoja se zdi to upravičena zahteva zavarovancev. B. F.

S PROSLAVE OB PRAZNIKU V SEZANI

NA GORENJSKEM PRED VI. KONGRESOM LMS

Za 4,580.000 dinarjev nagrad

bodo razdelili prihodnjo nedeljo vinogradnikom, ži vinorejcem in poljedelcem

Sežana, 25. avg. — Komaj mesec dni je poteklo, ko so v Sežani odkrili spomenik padlim borcem Krasa in že so se znova zbrali ljudje, da prisostujejo začetku prsti praslav ob otvoritvi proega občinskega praznika.

Kmalu po deseti uri je tovariš Rado Dolgan, član občinskega komiteja ZKS, ob vzhodu v telovadnici dom v krajšem govoru opisal uspehe dela v desetih letih po vojni. V desetih letih po vojni so v občini Sežana investirali 4 milijarde dinarjev, kar je bistveno vplivalo na gospodarski razvoj občine. Omenil je še nekatere gospodarske težave, ki zavirajo hitrejši razvoj, nato pa dal besedo Alfonzu Grmeku, predsedniku občinskega ljudskega odbora. Tovariš Grmek je na kratko poudaril, da so z gospodarsko razstavo želeli prikazati uspehe graditve v povojni dobi, nakar je povabil udeležence na ogled razstave, ki je pregledno in okusno urejena.

Novice

TEČAJ ZA KNJIGOVODJE

V Mariboru so zaključili dvoipolmesečni tečaj za knjigovodje kmetijskih zadrug. Tečaj je obiskovalo 66 udeležencev mariborskega in murskosobotskega okraja. Tečajniki so seznanili z ustreznimi strokovnimi predmeti in splošnimi vprašanji notranje ureditve zadrugnih organizacij. Predavali so strokovnjaki Okraj, zadrugne zveze in vodja mariborskega revizijskega centra. Tečaj so v glavnem obiskovali ljudje, ki so šele nekaj mesecev uslužbeni v zadrugah. Pridobljeno znanje jim bo pripomoglo, da bodo lahko zadovoljivo opravljali svojo odgovorno nalogo.

V RADEČAH BODO PRAZNOVALI VES TEDEEN

V občini Radeče se pripravljajo na praznovanje občinskega praznika. Praznujejo ga v spomin, ko se je 1800 izganecov iz Radeč in okolice vrnilo na svoje domove. Praznovanje občinskega praznika bo letos od 1. do 3. septembra. Radečani se za praznovanje zanimajo, saj je vsakopletno praznovanje prikaz življenja in dela prebivalcev občine. V okviru praznovanja bo delavsko prostorno društvo »Svoboda« iz Radeč na prostem uprizorilo spevigrilo Milnarjev Janca, na sporedu pa je še promadnati koncert godbe na pihala, gostovanje mestnega gledališča iz Celja, družabna predstava upokojencev, za zaključek pa glavna slovesna seja OBLO in zborovanje ter telovadni nastop Partizana. Posebne izvedbe bodo tudi po vseh okoliških krajih.

PRIPRAVE NA KONGRES LMS

Mladina gorjskega okraja se pesteropripravlja na kongres LMS. Okrajno in občinska vodstva si prizadevajo predvsem organizacijsko okrepiti osnovne organizacije, da bi le-te bile in uspešneje izpolnjevale svoje naloge in zavzemale tisto mesto v družbenem življenju, ki mladini prituče. V ta namen so že bile predkongresne konference mladinskih odbornikov v Kobaridu, Idriji, Ajdovščini in Bovecu, vsem ko bodo v drugih občinah v kratkem. — Organizacija LMS v gorjskem okraju združuje približno 5600 mladincev in mladink, nekaj tisoč mladine pa je še izven organizacije. Sedmega kongresa LMS se bo iz gorjskega okraja udeležilo 22 delegatov. M. D.

POVEČANJE PROIZVODNJE V SOKLANJSKI APNENICI

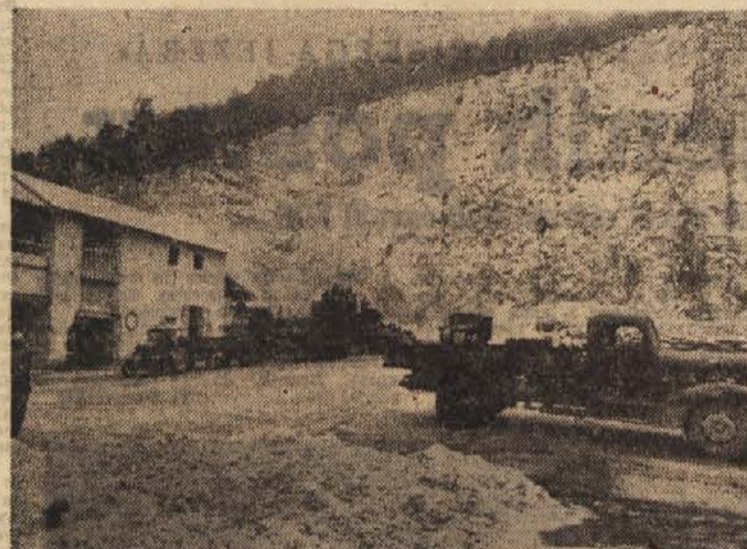
Zaradi velikih potreb po kakovostnem apnu iz soklanske apnenice bodo do konca leta opravili rekonstrukcijo hitrih peči ter s tem uspešni povečali proizvodnjo od sedanjih 14 tisoč ton na 21 tisoč ton apna letno. Bržčas bodo prihodnje leto postavili še dve novi peči ter s tem povečali proizvodnjo apna za nadaljnjih 18 tisoč ton na leto. Tovarna dušika v Rušah je glavni odjemalec apna iz Soklana, po njem pa povprašujejo tudi železarnice, kemične tovarne ter metalurška industrija. Zaradi premajhne proizvodnje apnenice v Soklanu ne more izpolnjevati vseh naročil. M. D.

USPEHI PIONIRSKÉ ZADRUGE

Na Pohorju pri Arehu in na Glazubi bo letos letovalo okrog 300 pionirjev iz Maribora in Ruš. Letovanje je pripravila pionirska zadruga L pohorskega bataljona, ki so jo ustanovili pred dvema letoma v Rušah. Podpirajo jo delovni kolektivi iz Ruš in Maribora, kot Tovarna dušika, Mariborska tekstilna tovarna, Predilnica in tkalnica ter Okrajna zveza prijateljev mladine. Približno polovica otrok, ki letujejo v domovih pionirske zadruge, je iz Ruš, druga polovica pa iz Maribo-

nagrado za najlepšo junico je dobil Franc Mevija iz Merč.

Prihodnjo nedeljo bodo ob zaključku praznovanja na slavnostnem zborovanju razdelili za 4.580.000 dinarjev nagrad vinogradnikom, živinorejcem in poljedelcem. Od te vsote je 4.270.000 dinarjev nagrad za tiste tekmovalce, ki so tekmovali v nagradnem natečaju, ki ga je bil razpisal odtok za kmetijstvo bivšega okraja Sežana. A. P.

Velik kamnolom Uprave za ceste LRS — sekcije Celje v Veliki Pi-rešci, v katerem izkopljejo v eni izmenji 35 do 40 m³ drobljenca (v dveh izmenjah do 80 m³), ki ga potrebujejo v glavnem za vzdrževanje ceste Celje-Velenje. V kamnolomu je zaposlenih stalno 12 delavcev, čez sezono pa do 30 delavcev

Nagrada za desetletno zaposlitev

V Tovarni avtomobilov Maribor se trudijo, da bi omejili odhajanje delavcev v druga podjetja

Tovarno avtomobilov Maribor se zmeraj zapuščajo preveč delavcem, ki si najdejo zaposlitev drugje. Na njihovo mesto je treba namestiti nove delavce. Prihajajo pa skoraj sami mladi ljudje, ki kmalu potem, ko dobe osnovno znanje, gredo drugam za večjim zaslužkom. Čeprav je podjetje že staro, znaša povprečni delovni staž vseh zaposlenih samo tri leta, povprečna starost pa samo nekaj več kot 25 let. S prihodom novih delavcev se večja število prosilcev za stanovanja. Vzlic temu, da podjetje zgradi letno po 40 do 50 stanovanj — kolikor mu najdalej dopuščajo možnosti — število nerešenih prošelj za stanovanja narašča. Zaradi tega je upravni odbor podjetja sklenil, da bodo v prihodnje sprejemali na delo samo takšne delavce, ki bodo izjavili, da določeni čas zaposlitve ne bodo proslili stanovanja. Najprej pa bo namreč treba prirediti ustrežna stanovanja delavcem, ki so še dalj časa v podjetju in so se živeli v svoje delo.

Ustallitev delovne sile v podjetju bo treba povečati tudi z ustreznim nagrajevanjem.

Ker sedanji plačni sistem ne daje možnosti, da bi nagrajevali delavce tudi za stalno in dolgo zaposlitev v podjetju, je upravni odbor podjetja razpravljal o nagradah članom delovnega kolektiva, ki so zaposleni neprekinjeno že 10 ali več let. Da bi stare delavce obdržali še naprej, razmišljajo tudi o tem, da bi jim dali še lepše nagrade takrat, ko bodo dopolnili 30 let službe v Tovarni avtomobilov.

Smrtna nesreča v Šentvidu

Ljubljana, 25. avg. — Danes dopoldne se je pripetila v Šentvidu huda prometna nesreča, ki se je končala s smrtjo 16-letne Albine Olup. Štirje kolesarji — oče, mati, sin in hčerka so vozili drug za drugim po kolesarski stezi proti Gorenjski. Pri hili v Podgori št. 15, kjer grade nove stanovanjske bloke, je kolesarska steza prekinjena, ker je na njej gradbeni material. Zato so kolesarji zavili na cestišče s namenom, da bi zasuli del steze obili in se kasneje spet vrnili nanjo. Sin in hčerka sta še srečno prešla kritično mesto; mater pa je ob robu cestišča zaneslo; izgubila je ravnotežje in padla na cestišče. Prav tedaj je za kolesarji pripeljal troletnjak št. 16. Vozil je pravilno in z zmerno hitrostjo. Vzlic temu, da je voznik takoj zavril in zavozil hkrati še na levo, je bilo zadnje kolo troletnjaka prav čez glavo ponesrečenke.

KDOR Z MLADINO DELA, TA JO IMA

Vsa slovenska mladina se na najrazličnejše načine pripravlja na VI. kongres LM Slovenije, ki bo 13. in 14. septembra v Celju. Značilno pri tem je izredno razgibana aktivnost v reševanju najbolj odgovornih nalog, kot so volitve v Ljudske odbore, VII. kongres ZK Jugoslavije in ostali važnejši dogodki, ki dnevno zadevajo mladega človeka na vasi, v podjetju in v šoli.

V teh dneh 45 delegatov kranjskega okraja, kolikor jih bo sodelovalo na VI. kongresu LMS, obiskuje osnovne organizacije, da bi tako dobili mnenje in predloge mladine za kongres, hkrati pa pomagali pri reševanju problemov mladine v osnovnih organizacijah LMS.

cev na letovanju, mladi gozdarji na Pokljuki in Mežakli, skratka izredno širok krog mladine. Če danes še najdemo take, ki o tem ne vedo ničesar, potem to ni znak neaktivnosti LM, temveč predvsem potrdilo dejstva, da večina organizacij ZK in SZDL še zmeraj samo govori o delu z mladino, v praksi pa ostaja pri starih, neuspešnih metodah dela ali celo neaktivnosti. Nekje so že osvojili stališče: kdor z mladino dela, ta jo ima in tam so uspehi z dneva v dan večji. M. R.

Za izvoz

45 mostov za Indijo

Metalna v Mariboru je sklenila pogodbe za dobavo 45 mostov indijskim železnicam. To so večinoma manjši mostovi, a vzlic temu so dali delovnemu kolektivu mnogo dela. Nekaj jih bo naredila že letos, ostale pa v prihodnjem letu. Veliki most pripravljajo Metalna za Jordanijo; tehta bo 170 ton. Ta bo gotov že letos novembra. Metalna izvaža tudi hidromehansko opremo, motorje, žerjave, jeklene konstrukcije za hale in drugo. Na Zagrebškem velesejmu je nedavno postavila razstavni paviljon za Združene ameriške države, ki tehta 266 ton, za Nemčijo pa dela še večjega, s skupno težo 322 ton. Letos bo izvozila okrog 10% vseh proizvodov, po pogodbah, ki jih je že sklenila, pa bo prihodnje leto izvozila okrog 25 do 30%.

Tudi TAM izvaža

Mariborska tovarna avtomobilov je že začela izvažati kamione in avtomobile. Začetek je sicer skromen, a izvoz namerava hitro stopnjevati. Razen na domačih sejmih bo letos razstavljala svoje izdelke tudi v drugih državah. V Grčiji bo razstavila avtobuse, v Indiji pa nekatere stranske proizvode in nadomestne dele, mimo teh pa še kamion »Pionir« in svoje najnovejše vozilo »TAM 4500«. Z novim vozilom so možnosti izvoza porasle.

Na vasi se člani LM in aktivni mladih zadrugnikov lotevajo resnih in odgovornih nalog, ki bodo nedvomno vplivale na povečanje kmetijske proizvodnje. Gre za kooperacijo pri obdelavi zemlje, ki je last splošnega ljudskega premoženja. Omenjena zemlja je bila razdrobljena in slabo obdelana in sleherni, ki jo je imel v najemu, je skrbel le za to, da je na njej čimveč pridelal. Ob pomoči KZ bi v večini primerov to zemljo lahko vzeli v obdelavo mladi zadrugniki, zanjo dobili dobro seme, stroje za obdelavo in umetna gnojila, prizadevali bi si dvigniti proizvodnjo, ves čisti dobiček pa bi namenili za nabavo strojev in

disciplinske prekrške J. P.

med cono A in B Svobodnega tržaškega ozemlja.

Podjetni Kranjčani so karavlo lepo uredili. Pravzaprav zdaj njih počitniški dom le še medlo spominja na nekdanjo bunkersko prtilično zgradbo. Predlani in lani so namreč vojno zapuščino dvignili za eno nadstropje in hkrati prizidali kuhinjske prostore. Razen tega so v neposredni okolici doma postavili petnajst lepih weekend hišic, letos pa zasadili tudi kakih 200 topolov.

Tako je na hričeku približno sto metrov visoko nad morjem in dober streljaj od severne obale koprškega zaliva zrasla počitniška karavla, ki je sredi lanskega junija naposled sprejela prve dopustnike iz vrst članov kolektiva tovarne »Iskra« in njih svojce. Vzlic karanteni zastran epidemije meningitisa je uprava doma zabeležila lani skupaj 850 gostov. Letos je žetev obilnejša. Dolej je v karavli in v weekend hišicah okrog nje dopustovalo že blizu 1000 ljudi, vtem ko bo njih število do konca sezone naraslo na okrog 1300. To je vsekakor ugodna bilanca, vendar še razveseljivejše so te ugotovitve:

Kolektiv kranjske tovarne »Iskra« šteje okrog 2700 čla-

Iskrina karavla

Skupnica weekend hišice neposredno pod Iskrino karavlo nad Ankananom

nov, a v karavli nad Ankananom jih bo letos preživevalo svoj dopust že blizu 800. Njih svojcev bo torej letovalo ob koprskem zalivu skupaj 500. Ali to je komaj začetek, kajti skoraj bo na vrsti druga etapa razvoja počitniškega doma... Sedanjim 35 ležiščem v nadzidani karavli in 52 ležiščem v 15 weekend hišicah se bodo predvsem po zaslugi samoupravnih organov kolektiva tovarne »Iskra« pridružile nove počitniške zgradbe. Te dni bodo na primer postavili prvih šest weekend hišic, ki jih proizvajajo anhovski cementarji. Za vsako hišico bodo Iskravci odinili nekaj več kot sto tisoč dinarjev, bodo pa zato trajnejše kot sedanjih petnajst, ki so jih sami izdelali v lastni tovarni za ceno 45 tisočakov vsaka. Vzporedno s tem bodo od zasebnih kmetovalcev odkupili še nekaj ponujane zemlje neposredno pod vrhom hrička in tamkaj uredili prostor za več počitniških paviljončkov. Takšno smer razvoja narekuje potreba. V karavli in 15 weekend hišicah namreč ni več dovolj prostora za vse člane kolektiva in njih svojce, ki žele letovati ob morju. Na vzpetinah ob severni obali koprškega zaliva je pač lepo. Tako loči Iskravci od znanelega ankananskega kopališča le kake četrt ure hoje, v zavetju čedalje večjega števila topolov pa bo iz leta v leto bolj prijetno tudi okrog vrha hrička s karavlo ter naseljem weekend hišic in sodobnih paviljončkov. K vsemu temu kaže navsezadnje na vsak način dodatni bržčas poglavito važljivost: dnevna oskrba v Iskrini karavli velja za odrasle 250, a za otroke 150 dinarjev! Skratka: ne bi bilo napak, če bi veliki kolektivi sami, manjši pa z združenimi močmi skušali posnemati iznajdljive Iskravčane! Vj. K.

Predsednik upravnega odbora tovarne »Iskra« Jože Benčič kaže predsedniku delavskega sveta Antonu Seljaku: »Tu, takoj pod vrhom je res idealen prostor za paviljončke sredi bodočega gaja topolov!«

To ime so nekateri ljudje nadeli počitniškemu domu kolektiva kranjske tovarne »Iskra« vrh hrička nad Ankananom pri Koprju. Čemu? Sedaj je obmorsko letovišče delavcev in uslužbenecv velikega industrijskega podjetja v Kranju je bilo med zadnjo svetovno vojno okupatorska protiletalska postojanka, po njej pa nekaj časa naša karavla tik ob meji

Iskrina počitniški dom z Valdoltro in Debelim rtičem v ozadju

TRGOVSKA PODJETJA

Za vsa obvestila o uvozu tehničnih sredstev za skladišni in medskladišni transport (villičarji, avtokari, konvejerji, elevatorji, različni nakladalci, ročni vozčki in podobno) dobite pri specialno pooblaščenem uvozniku na BEOGRADSKEM SEJMU dvorana 1, razstavni prostor 1344 Invest-Import podjetje za uvoz in izvoz opreme BEOGRAD - TERAZIJE 5/1

Zmagovalno moštvo Roga (Zidan, Šebenik, Cajhen, Novak, Hrovat) vozijo sedmi krog ali približno 45 km (slika levo). Desno je zmagovalno moštvo po prihodu na cilj pred »Park hotelom«.

MEDNARODNA KOLESARSKA DIRKA »OKROG BLEJSKEGA JEZERA«

Vrtiljak sklonjenih postav

Po 16 krogih — 100 km — je prehodni pokal občine Bled osvojil ROG

Bled, 25. avgusta. — Na osmi kolesarski dirki »Okrog Bleda«, ki je bila letos za mednarodno udeležbo, je zmagalo moštvo Roga iz Ljubljane pred »Pafaro Bydgoscem« (Poljska) in tako osvojilo prehodni pokal OBLO Bled. Vreme — zelo primerno za dirko.

Točno ob 9. uri je Sloga iz Varaždna kot prvo moštvo odpehala na 100 km dolgo progo — 16-krat okrog Blejskega jezera. Kot zadnji je startal najnesnejši kandidat za prvo mesto — Rog, minuto pred njim pa Poljaki.

Žali tempo zmagovalcev, niso pa uspeli preiti v odločilni napad. Za Branškove mladince, ki nima nobeden več kot 17 let, je tretje mesto izreden uspeh. Od Odreda in prvoga moštva Celovčanov smo pričakovali več, ostala tri moštva pa so bila za razred slabša.

Na mirnih vodah najboljši Lipokatič

Maribor, 25. avg. — Na Brestanskiem jezeru se je danes končalo državno prvenstvo v kajaku na mirnih vodah. V dvosedelnem kajaku moštvo Branškove mladince, ki nima nobeden več kot 17 let, je tretje mesto izreden uspeh. Od Odreda in prvoga moštva Celovčanov smo pričakovali več, ostala tri moštva pa so bila za razred slabša.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA Nabiralna akcija Olimpija : BSK 93:70 (38:33) — Tudi »Ljubljana« je prinesla domov iz Tuzle obe točki

Ljubljana, 25. avg. Sinoči je v prvenstveni tekmi zvezne košarkarske lige Olimpija premagala BSK s 93:70 (38:33). Gledalcev okrog 1500, sodnika Stefanovič iz Beograda in Remić iz Ljubljane.

sta se do 12. minute moštvi menjavali v vodstvu. Pri rezultatu 23:23 je BSK zahteval minuto odmora, prav tako pa sta moštvi zamenjali po enega igralca. Namesto Lokarja je vstopil Kristančič, namesto Korca pa Gordić. Po končanem odmoru so Beograjanci skušali zadrževati igro, vendar jim je Olimpija to kaj kmalu izbila iz glave in spet prešla v vodstvo, ki se je do konca polčasa povečalo na 5 točk. Prvi minuti drugega polčasa sta bili, kot smo omenili, usodni za gostujoče moštvo. Najprej Kristančič, nato Daneu, Lokar, dvakrat Dermata, še en učinkovit Kristančičev met od daleč in že je bilo 50:34. S tem rezultatom je bilo zagotovljeno, da bo za obe točki ostali doma Zaman in tehnični vodja BSK Bora Stankovič vzel minuto odmora in se ježil na svoje igralce, kako so mogli kar nenkrat prejeti toliko košev. Bilo je le še vprašanje, ali se bo ta razlika povečala. V 17. minuti je bil rezultat 66:63 in s tribun je bilo slišati: »Hočemo na koševi!« Troševičnega rezultata pa nismo več videli, kajti Olimpija je zmanjkalo časa.

Zaradi petih osebnih napak so bili izključeni Rajković, Erčić in Kandus. Kot časovno lahko tudi po prikazani igri razdelimo tekmo na dva dela. Prvih 30 minut igre Olimpija nikakor ni mogla priti do svoje običajne učinkovitosti igre, BSK pa je v tem delu pokazal svoje znanje in ni dovolil, da bi mu domači usili več kot za 7 do 5 točk. V drugem polčasu, posebno v začetku, pa je Olimpija prikazala igro, vredno državnega prvaka in si v dveh minutah zagotovila zmago. To je bila prava ekshibicija hitre igre, učinkovitih kombinacij ter uspešnih metov iz daljave. Tej igri BSK ni bil dorasel. Na račun igre Olimpijinega moštva imamo nekaj pripomb, ki pa se nanašajo v glavnem na prvi polčas: premo za ljubljanski študentje izkoristili protinapade, netočno podajali in zato večkrat po nepotrebnem izgubljali žogo, niso pravočasno reagirali na blokade igralcev BSK, ki so šle vedno po istem kopitu in prepreno so se spomnili, da je treba najboljšega igralca Beograjčanov, Korca, dati v »sandwich«, to pomeni, da bi ga moral Dermata kriti od zadaj, eno izmed obeh kritil pa od spredaj. Preprečiti, da Korca ne bi dobil žoge. To so v drugem polčasu nekajkrat poskusili in se je izkazalo kot zelo uspešno. Prav tako so tudi neobičajno slabo startali na odbite žoge pod nasprotnikovim košem.

Pri domačih so bili najboljši Lokar, Bajc, Daneu, Kandus in Kristančič, pri BSK pa Lučić, Erčić in Korca. Sodnik Stefanovič in Remić sta sodila povprečno. V. S.

OSTALI REZULTATI Sloboda : »Ljubljana« 62:70 Proleter-Jugomontaza 91:64 Lokomotiva-Zeleznikar 78:30

Partizan-Crvena zvezda prekinjeno zaradi dežja v 8. minuti drugega polčasa pri stanju 36:56.

LESTVICA table with columns for team name and scores.

POKALNA NOGOMETNA TEKMA

GROBO Odred : »Ljubljana« 2:1 (0:0)

Ljubljana, 25. avg. Stadion Odreda ob Titovi cesti, gledalcev 1500, sodnik Golc (Ljubljana). Streliči: Zilšek v 76. min. in Frič v 89. za Odred ter Kompoš v 85. minuti za »Ljubljano«.

»Ljubljana«: Zupančič, Marofa, Pirč, Gruden, Živojevič, Gosar, Kompoš, Bogataj, Dolenc, Blaznik, Gosar.

V četrtfinalni nogometni tekmi za pokal FLRJ je danes popoldne Odred premagal svojega rivala »Ljubljano« z rezultatom 2:1 (0:0). Tekma je bila slaba, na trenutke pa tudi groba. Da je bila igra groba, je v veliki meri kriv sodnik Golc, ki je v današnjem sojenjem pokazal, da nima potrebnih kvalitet za vodenje vršnih tekem.

Prvi polčas je minil brez golov. Napadaliči Odreda so imeli dve lepi priložnosti, in sicer v 27. minuti, ko je Frič z razdalje 5 m streljal čez vrata in v 42. minuti, ko je Frič spet zapravil priložnost, da pripelje svoje moštvo v vodstvo.

Groba igra se je nadaljevala tudi v drugem polčasu. V 19. minuti je Dolenc držal Kranjca preko pasu, nakar ga je Kranjc udaril s noge. Zaradi tega je sodnik izključil Kranjca, čeprav bi bilo pravilno, da bi izključil oba. Šele takrat je Odred z igralcem manj zaigral bolje, vendar so bili strelj njegovih napadcev slabi in neučinkoviti. Ko so gledalci že začeli zapuščati igranje, je desno krilo »Ljubljane«, Kompoš s kakih 18 metrov ostro streljal na vrata Odreda in tako postavil končni rezultat 2:1. D. P.

Brzojavke

Kališ, 25. avg. (Tanjug). — V današnji V. etapi kolesarske dirke »Skoki Poljsko« je zmagal Poljak Padarowski. Jugoslovan Levatič je privozil na cilj deseti, minutu za zmagovalcem in v generalnem plasmaju prišel s sedmega na peto mesto. Jutri bodo vozili etapo Kališ-Opole (188 km).

Bilbao, 25. avg. (AFP). — Nemški motociklist, naš znanec in gost z ljubljanskih in drugih naših dirk Fritz Hillebrand se je večeraj smrtno ponesrečil v španskem mestu Bilbao na treningu za današnje mednarodno tekmovanje.

London, 25. avg. (Reuter). Boljši rezultati drugega dne s tekmovanja med atletskimi reprezentancama Vel. Britanije in SZ v Londonu, ki se je končalo z zmago sovjetskih atletov in atletinj, so naslednji: 10.000 m: Kuc (SZ) 29:13,8; Knight (V. B.) 29:25,8; 800 y: Rawson 1:48,8; Kopia: Kuznetsov (SZ) 82,89; Cibulenko (SZ) 80,41; disk — Zorn: Prea (SZ) 53,14; kroga (moški): Lošilov 16,82; višina (ženske): Bilod (SZ) 187 cm, 4 x 400 m: V. B. 3:09,3, SZ 3:11.

Tivat, 26. avgusta. — Po končanem tekmovanju padalcev za Jadranski pokal so določeni naši padalci za državni prvenstvi v Budimpešti in Bolgariji. Na Madžarskem nas bo zastopal Branko Dobrinč, v Bolgariji pa Damjanovič, Milčević, Madjarevič, Giskić, Pavčević in Dedić.

Duisburg, 25. avgusta (Reuter). V Duisburgu se je končalo evropsko prvenstvo v veslanju za ženske. Zmagovalci: četverec s krmarjem: SZ 3:33,9; skiff: Mahina (SZ) 3:51,7; double scull: (SZ), četverec s krmarjem: SZ, osmerec SZ.

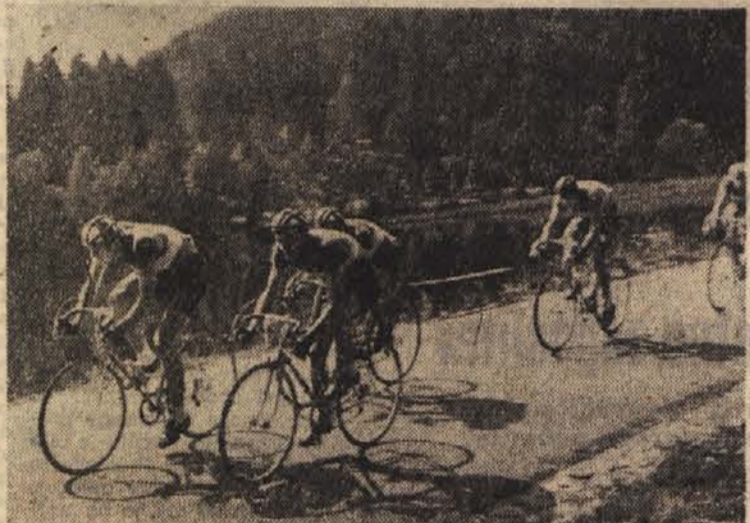
Rezultati kajak slaloma na Soči

F-1 (moški): Skolli (CSR) 215,2; Bone (Nova Gorica) 340,5; Bayer (Vz. Nemčija) 253,0; Mozetič (NG) 256,9; Para (CSR) 257,9; Spacal (NG) 264,2; F-1 (ženske): Krylova (CSR) 309,5; Tietz 319,6; Hugo (obe VN) 351,6; F-1 (mladinci): Hlebe (JUG) 355,0; Gertgrazer (Italija) 396,2; Jug (NG) 422,4; Vešber (I) 415,0; F-1 (moštva): CSR 387,0; Nova Gorica I 395,4; Ljubljansko brodarško društvo 427,2; Vzhodna Nemčija 428,8; Nova Gorica II 552,0; Zagreb 702,0; Italija (ml.) 1132,0; C-2 (kanu): Skolli-Para (CSR) 310,4; Bernot-Bernot (LBD) 315,2; Sóniska-Sónsky (CSR) 376,0; Justin-Zimond 556,0; Košir-Furlan (vsi LBD) 633,8.

REZULTATI: Rog (Šebenik, Zidan, Cajhen, Novak, Hrovat) 2:24,25; Pafaro Bydgosce (Wozniak, Kawalski, Laskowski, Ivicki) 2:24,16; Branik (Vrhovsek, Čerčič, Dolinšek, Puhar, Podmilščak ml.) 2:27,55; Odred (Bajc, Božnik, Flaša, Rak, Bergant) 2:28,18; Celovec I (Rajner I, Rajner II, Mule, Mauschka, Schweiger II) 2:31,25; »Nova Gorica« 2:35,41; Celovec II 2:37,40; Sloga je odstopila.

BREZ PROTESTOV NE GRE Po končanem tekmovanju sta Branik in Odred vložila protest, čeda, so od 4 kroga dalje Poljaki vozili le 5 do 10 metrov za Rogom — namesto 25 metrov kot je v propozicijah — in si na ta način pomagali s kritjem, to pomeni, da so Ljubljanci namesto njih rezali zrak. Sodniški zbor je ta protest zavrnil s 3 glasovi, in enim vzdržanim in svojo odločitev tako utemeljil: na klančih in zavojih je težko določiti razdaljo 25 metrov med enim moštvom in drugim razen tega pa kritje pri moštvih, kjer vozijo dirkači eden tik za drugim, ne pride v poštev od desetega metra dalje. Sicer pa, kot smo imeli priložnost videti, se tudi dirkači Branika in Odreda — vozili so prav tako eden za drugim — niso držali predpisane razdalje.

KAKO SO VOZILI Rog je zaslužen zmagal in s tem potrdil svoje prvo mesto na slovenskem prvenstvu. Poljaki dirkači, s povprečno starostjo 21 let, so zdr-

Tretje mesto je za mlade Branikove dirkače zelo lep uspeh

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

Brez prizanašanja

Katastrofa Dinama v Splitu in poraz Vojvodine v Mostaru

Tretje kolo zvezne nogometne lige je prineslo nekaj nepričakovanih rezultatov. Največje presenečenje je nedvomno prava katastrofa Dinama v Splitu in poraz Vojvodine v Mostaru, pa tudi zmaga Radničkega v Zagrebu, ki ni bil tako poražen, če bi bil. Odlikoval se je Rebac, Hajdukovo desno krilo.

Lepa igra beograjskih rivalov Partizan-Crvena zvezda 2:2 (1:2). Streliči: Toplak v 5. in Kostić v 38. za Cr. Zvezdu, Valok v 35. in 58. za P. Sodli Liverani (Italija). Gledalcev 55.000, stadion JLA. Ocena: prvi polčas zelo razburljiv. Partizan je imel od časa do časa terensko premoč. Drugi polčas je potekal v enakovredni igri. Po izenačitvi je prevzel pobudo Partizan, vendar njegovi prodori niso bili tako nevarni. Rivala sta pokazala zelo dobro, lepo in hitro igro. Najbolje so igrali Krivokuća in Mitić ter Kaloperović in Bobek.

Prijateljsko srečanje Zagreb : Radnički 0:2 (0:0), streliči: Prilčević v 54. in Petaković v 63. Sodli Erlich, gledalcev 6000. Ocena: igra bolj podobna prijateljskemu srečanju, kot pa boju za točke. Počasne akcije in oklevanje pri streljanju sta značilnosti, ki veljata tako za eno kakor za drugo moštvo. Zmaga Radničkega je zaslužena, ker je vendar napravil boljši vtis.

Katastrofa Dinama Hajduk:Dinamo 5:1 (4:0), streliči: Maravič v 10. in 15. Radosevič v 29. in 80. Vičević v 43. za Hajduka in Preičec v 87. za Dinamo. Sodli Steiner (Avstrija), gledalcev 12.000. Ocena: manj kot pol

Presenečenje v Mostaru Velež : Vojvodina 2:0 (1:0), streliči: Selimović v 35. in Zelenika v 67., sodnik Bondužić iz Zagreba gledalcev 8000. Ocena: zelo lepa in zanimiva tekma, kolektivna igra in solidno tehnično znanje ter skoraj nobene napake. Velež je nadigral svojega nasprotnika. »Vojvodina« se je sicer poskušala otresti pritiska, vendar ji to ni uspelo, ker se je Velež pozitivno in srčno boril.

SPLIT: Hajduk : Dinamo 5:1 (4:0) BEOGRAD: Crvena zvezda : Partizan 2:2 (2:1) MOSTAR: Velež : »Vojvodina« 2:0 ZAGREB: »Zagreb« : Radnički 0:2 SARAJEVO: Zeleznikar : »Split« 5:1 (2:0) SUBOTICA: Spartak : Vardar 1:0 (1:0)

Dinamika novega ligaša Zeleznikar : »Split« 5:1 (2:0), streliči: Dizdarevič v 18., Bukvič v 48., Pašić v 58. in 60. in Ibrahim Pašić v 90. za Z. ter Ivič v 70. min. za »Split«. Sodli Gušić iz Niša, gledalcev 10.000. Ocena: dinamična in poletna igra Sarajevčanov. Zeleznikar je že v začetku odločil izid igre, nevarno pa je napadal vsem čas. Splitčani so se kmalu vdali protivnim napadom. V njihovem moštvu se je odlikoval le Ivič, pri Zeleznikaru pa so bili najboljši Pašić, Dizdarevič, I. Pašić in Radolčić. Za srečanje je vladalo veliko zanimanje.

Nezanimivo Spartak : Vardar 1:0 (1:0), strelec Maravič v 22., gledalcev 7000, sodnik V. nezadovoljni za igro obeh moštve, ki je bila od začetka do konca nezanimiva. Obe enajstorici sta bili sicer zelo borbeni, vendar sta imeli izredno slabo tehniko. Na obeh straneh je bilo precej neiskoristenih priložnosti za dosego gola.

LESTVICA table with columns for team name and scores.

MOSTVENO EVROPSKO PRVENSTVO V SAHU

SZ: JUGOSLAVIJA 6:4

Dunaj, 25. avg. — V tretjem kolu mostvenega šahovskega prvenstva Evrope je sovjetsko moštvo premagalo Jugoslavijsko s 6:4. Nemčija in CSR pa sta igrali neodločeno 5:5.

Posamezni rezultati dvoboja SZ : Jugoslavija so tilde: Smislov — Gligorić remi, Keres — Matanović remi, Bronstein — Ivkov remi, Spasski — Trifunović remi, Petrosjan — Fuderer remi, Tajmanov — Karaklajić remi, Korčič — Nedeljković 1:0, Toluš — Bertok 1:0, Boleslavski — Rabar remi, Averbah — Djurašević remi.

Rezultati: Unzicker — Filip remi, Darga — Pachman remi, Lotarschmidt — Alster remi (v nadaljevanju), Tescher — Kozma 0:1 (v nadaljevanju), Lehman — Šef remi (v nadaljevanju), Rellstab — Ježek remi (v nadaljevanju).

Stanje po odigranih prekinjenih partijah tretjega kola: SZ 22, Jugoslavija 14,5, CSR 12, Nemčija 11,5 točke.

DRŽAVNO SAHOVSKO PRVENSTVO SLEPIH Vodi še vedno Jankovič

Naklo, 25. avgusta. — V nadaljevanju II. državnega prvenstva slepih šahistov so večeraj in danes odigrali prekinjene ter odložene partije iz prvih štirih kol. Rezultati: Mehidič — Djuretlić 1:0 (brez nadaljevanja), Negovanović — Cabarkapa 4:1 (brez nadaljevanja), Mehidič — Baretlić remi, Mirković — Baretlić remi (Mirković je izvel pol točke iz izgubljenega položaja in tako močno omajal možnost Baretliču za prvo mesto), Poša — Pintarič prekinjeno, Pintarič — Ilić prekinjeno, Osmanski — Janežič ponovno prekinjeno.

Zah. Nemčija — CSR 3,5:2,5 (4), po prekinjenih partijah 5:5.

Stanje na lestvici: Jankovič 4, Mehidič 3,7, Baretlić, Cabarkapa 3 itd. V prijateljskem dvoboju so udeleženci državnega prvenstva slepih šahistov premagali kranjske šahiste z 9:3. Na prvi deski je slepi prvotekatornik Baretlić premagal mojstrskega kandidata Sicherla. P. J.

»Maribor« — slovenski prvak v košarki

Maribor, 25. avg. — V tekmovanju slovenske košarkarske lige je »Maribor« premagal Rudarja iz Trbovlje s 74:59 (32:23) in s tem postal novi slovenski prvak v košarki, ki se bo to leto boril za vstop v zvezno košarkarsko ligo. Pri Mariborčanih so bili najboljši Čirer, Vračko in Potrč, pri gostih pa Pavšelj in Jelenc.

Poljski dirkači so vaskozni vozili za Rogom, ki jih je ujel v četrtem krogu. Nekajkrat so sicer poskušali Ljubljance prehiteti, vendar jim ni uspelo in so se tako morali zadovoljiti z drugim mestom.

ZIHERLOV MEMORIAL V SKOKIH V VODO

Premoč »Ljubljane«

Radovič, 25. avg. Večeraj in danes je bilo v radovičnem bazenu prvo in drugo kolo skokov v vodo za Zihlerlov memorial. Vreme je bilo zelo ugodno in so zato tekmovalci dosegli zelo dobre rezultate. Nastopili so tudi tekmovalci, ki so se vrnili s treninga iz Nemčije razen Budija Košoroka, ki si je nekoliko poškodoval roko.

Med kranjskimi športniki Kranj, 25. avg. Kranjčani so imeli precej razgiban dan. Tekmovali so njihovi košarkarji, nogometaši in kegljaci. V nogometnem srečanju za jugoslovanski nogometni pokal je Triglav brez težav premagal Murško Sotbo s 5:1 (3:0) v dokaj nezanimivi igri. Sodli je Cadež pred 300 gledalci.

Rezultati moški: stoli: 1 m: Sink (Triglav) 94,40; Vrtičnik (ZPK) 77,50; Janko Dobrin (Ilirija) 66,44. Izven konkurence je dosegel Kralj (Naprijed) 68,63 točke; mladinci — stoli: Peter Košorok (ZPK) 70,68; ženske — deska 3 m: Ibriki (Naprijed) 92,23; Peršin (ZPK) 64,76; Sonja Sink (Triglav) 57,46; mladinke — 3 deske: Pevec (ZPK) 55,17 točk; članice — stoli: Rebernjak (Naprijed) 68,63 točke.

V prvem kolu drugega dela slovenske košarkarske lige je Branik (Maribor) po razburilivi igri premagal Triglav s 62:61 (21:33). Za Branik so bili uspešni Kacetič 28, Orzič 15, Hrešček 5, Lapajne 5, Lešnik 3, Dvoržak 4. Za Triglav pa Petrič 34, Colnar 12, Prah 9, Karača 3, Lozar 2, Brinovc 1.

ODBOJKARSKI TURNIR NA RAVNAN Vrstni red: Branik, »Mežica«, Fužinar

Ravne, 25. avgusta. V okviru občinskega praznika je bil danes na Ravnah odbojkarški turnir, na katerem so sodelovali Branik, »Mežica«, Fužinar, manjkali pa so samo jeseniški odbojkarji. Zmagovalec turnirja je Branik, ki je premagal »Mežico« s 3:1 (15:9, 15:8, 12:15, 15:7). Presenečenje je pripravilo moštvo »Mežice«, ki je premagalo Fužinarja s 3:1 (12:15, 15:13, 15:6, 16:14). V moštvu Fužinarja niso igrali Antekovič, Geršak, Vrnar in Kovčič. J. S.

Prvič 39,48. Kotnik (Ilirija) 39,35; mladinci — stoli: Čučar (ZPK) 29,79; člani 3 m: Forenca (Ilirija) 108,70; Novak (Naprijed) 106,34; Kralj (Naprijed) 81,88. Izven konkurence: Peter Košorok 92,65; mladinci — deska 3 m: Cuk (Triglav) 80,64; Brezovar (ZPK) 45,11.

Drobne ZANIMIVOSTI

MASČOBE IZ ALG
Prihodnje leto bo začela neka zahodnonemška tovarna pridobivati maščobe iz morskih alg. Strokovnjaki zatrjujejo, da vsebujejo morske alge petkrat več maščobe kot na primer oljna repica.

CVETLIČNI PAVILJON
Na veliki mednarodni razstavi, ki jo bo Belgija pripravila v svojem glavnem mestu, bodo imeli Čehi poseben paviljon, ki ga bo krašilo 10.000 orjaških makovih cvetov s premerom 10 cm.

ZAHODNONEMŠKI ZLATNIKI
V zahodnonemški državni kovnici pripravljajo prve zlatnike po pet dukatov. Na eni strani bo slika grice na zlomljenem meču, na drugi pa vzhajajoče sonce.

NAPAD NA SKODLJIVCE
Na Češkoslovaškem so priredili široko ofenzivo proti gozdnim škodljivcem. Letalska eskadra je obsula 25 tisoč hektarov gozdov z 200 tonami insekticida.

SE VEDNO GRADIJO HAREME
V Saudski Arabiji zidajo nov harem za številne žene kralja Ibn Sauda. V ta namen so določili v državno proračunu 10.000 funtov.

LOV NA HORMONE
V sodobnem zdravstvu je zlasti naravno povpraševanje po hormonu ACTH, ki zdravi vrsto bolezni, med drugim tudi revmo. Da bi bilo na trgu dovolj tega hormona, so ga začeli pridobivati iz kitovih sčitnih žlez. Med lanskim lovom na kite so zbrali okoli 40.000 sčitnih žlez, ki imajo mnogo hormonov.

SEST ZRTEV NESREČE
V bližini nemškega mesta Urm se je zletel belgijski avtobus v tovornjak. Med potniki je bilo šest smrtnih žrtev.

»Ljubezen v morju« je zapisal pod lepi posnetek kitajski fotograf Cean Cin-fu

Neznana AVSTRALSKA PLEMENA

Veliko zanimanje je zbudilo novica, da je avstralska vojaška patrolja odkrila dve doslej neznani plemeni primitivnih nomadskih domačinov v jugozahodnem delu osrednje Avstralije. Patroljo je vodil skozi te puščavske avstralske pokrajine izvidniški častnik Evans. Doslej neznane prvotne prebivalce avstralske celine so vojaki odkrili na področju med Mount Singletonom in jezerom Mackey. Evans pravi o tej pokrajini, da je najbolj divje in najbolj suho področje, kar jih je videl v enajstih letih svojega izvidniškega službovanja.

O odkritih pripadnikih obeh doslej neznanih plemen pravi Evans, da nosijo na telesu le koščene ogrlice in pasove iz živalske kože. Po vsem videzu ti primitivni ljudje nenehoma potujejo in iščejo hrano. Med drugim baje jedo nekakšne puščavske podgane, ki skačejo nekako tako kakor kenguruj, v slast pa jim grede tudi kuščarji in miši. Ljudje, ki jih je vojaška patrolja srečala na poti, so nosili s seboj nekakšne vrvi, ki jih pletejo iz vlaken divjega paradiznika. Vsi so videli zdravi in dokaj dobro hranjeni. Razen teh ljudi je vojaški oddelek na vsem popotovanju skozi divjino videl le dva divja zajca in nekaj kengurujev.

Hipnotične gramofonske plošče

Na Danskem so začeli prodajati svojevrstne gramofonske plošče. Na eni strani je posneto besedilo, ki baje sugestivno vpliva na kadilce, če želijo opustiti navado, ki je zajela že polovico odraslih prebivalcev našega planeta, na drugi pa pripoveduje prijeten glas pravljico, ki baje prijetno uspava žrtve nespečnosti.

Neki švicarski fotoamater je ujel na film mladega krogarja, ki je sedel na motorno kolo, kakor da se hoče obdovovati v šoferjevem zrcalu

HEROIN

Mednarodna policija je prišla na sled družini tihotapcev mamil

V SKRIVNEM PREDALU

Klobuč se je začel odvijati že pred tedni. Turški cariniki so ugotovili na obmejnem pregledu,

Pred kratkim je Mednarodna policija (Interpol) raztrgala največjo poveljno mrežo tihotapcev mamil na evropski celine. Policijski organi Turčije, Švice, Avstrije in Italije so pozapri glavne člane tihotapske družine, ki je zaslužila v evropskih deželah in v Združenih državah milijarde dinarjev. Italijanska policija je odkrila v Milanu tudi pravcato tovarno heroina, ki je predelala velike količine tega mamila.

da sta potovala dva Švicarja v spremstvu stalnih spremljevalk s posebnimi kovčki, ki so imeli dvojno dno. Ker so bili skrivni predali prazni, policija ni imela povoda za aretacijo sumljivih potnikov, zato pa so zadevo prijavili Interpolu, katerega organi so stalno nadzorovali omenjena potnika. Kmalu so spoznali, da ta moška vsak s svojo spremljevalko stalno potujeta z Dunaja v Carigrad in spet nazaj.

Ko je Mednarodna policija zbrala vse niti te tihotapske mreže, je nenadoma udarila na vsej črti. Najprej so zaprli turškega nakupovalca surovin veletrgovca Mehmeda Hatatogluja in italijanskega posrednika dr. Bertija. Laboratorija takrat še niso odkrili.

Ker pa so aretirani tihotapci in njihovi pomočniki na zasli-

šanju priznali vrsto reči, je milanska policija izvedela za skrivališče tovarne heroinskih injekcij in za njenega lastnika dr. Gambo. Ko je vdrla v podzemeljski laboratorij, ni našla nikogar. Tovarnar je izginil, ker ga je po vsem videzu nekdo opozoril na nevarnost.

Mednarodna policija je ugotovila, da je ta tihotapska družina spravila v minulih treh letih iz Turčije v Italijo surovine za 50 kg čistega heroina, iz česar so napravili nad pet milijonov injekcij. Za takšno količino heroina se dobi v Združenih državah Amerike nad 50 milijonov dolarjev. — Preiskava se še nadaljuje. V Italiji so zaprli številne preprodajalce mamil, v Kanadi in v ZDA pa so že zaplenili nekaj heroina iz milanskega vira.

Bolgarski film o Jadranu

Pred dnevi je prispela v Albanijo skupina bolgarskih filmskih delavcev, ki bodo posneli poljudnoznanstveni film »Dno Jadranskega morja«. Opisali bodo živalski svet na jadranskem dnu in dodali nekatere zanimive dogodke iz življenja albanskih prebivalcev ob morski obali. Večino posnetkov bodo napravili na morskem dnu v bližini Valone, film pa bo dokončan v začetku prihodnjega leta.

Pred kratkim so praznovali Švicarji 2000-letnico ustanovitve mesta Basel. Na športnem igrišču so priredili na slavnostni dan mednarodno tekmovanje balonov, pri katerem so sodelovali zastopniki petih narodnosti. Navzlic slabemu vremenu se je zbrala množica radovednih gledalcev

Atomski žarki in levkemija

Ameriški znanstvenik dr. Lewis, profesor biologije na kalifornijskem tehnološkem inštitutu, je objavil v časopisu »Science« daljši članek, v katerem izraža mnenje, da je mogoče pričakovati še nadaljnje povečanje primerov levkemije, ker je vedno več ljudi izpostavljenih delovanju radioaktivnih žarkov. S proučevanjem števila obolelih za levkemijo med rentgenologiji in preživeli žrtvami atomskega bombardiranja Hirošime in Nagasakija je dr. Lewis izdelal poseben matematični obrazec, ki je po njem mogoče napovedati, kakšna stopnja žarčenja je potrebna, da se zviša število teh bolnikov.

Po njegovem mnenju bi se število obolelih za levkemijo zvišalo za 5 do 10 odstotkov, če bi se obdržala v človeških telesih le ena desetina današnje »maksimalno dovoljene koncentracije« stroncija. Za osebe, ki dela z radioaktivnimi izotopi, znaša maksimalno dovoljena koncentracija tega elementa v telesu en mikrocure.

Pri pregledu žrtev atomskega bombardiranja v Nagasakiju in Hirošimi so ugotovili — tako pravi dr. Lewis — da radiacije povzročajo levkemijo. S primerjano števila obolelih s stopnjo radiacije je mogoče po njegovem mnenju izračunati, v kolikšni meri žarčenje vpliva na širjenje in na potek levkemije. V razdob-

ju od januarja 1948 do septembra 1950 so med prebivalci obeh prizadetih japonskih mest odkrili 95 primerov levkemije. Med njimi jih je 69 obolelo za levkemijo, ker so bili izpostavljeni ra-

dioaktivnemu žarčenju ob eksploziji atomske bombe. Tudi določen odstotek tako imenovane spontane levkemije po vsej verjetnosti povzroča radioaktivno sevanje manjše stopnje.

Za dobro voljo

NOBENE ZVEZE Z GLASBO
Skladatelj Igor Stravinski je naročil taksij. Ko je stopil v avto, je presenečen opazil na tablici nemyorskega šoferja svoj priimek.

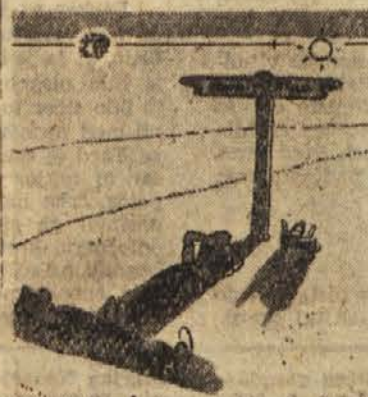
»Ali ste v sorodu s skladate-

ljem Stravinskim?« je vprašal šoferja.
»Se nikoli nisem slišal o kakem skladatelju s tem imenom.« je odgovoril šofer, nato pa je dodal: »Stravinski je moj gospodar, jaz pa nimam nobene zveze z glasbo. Pišem se Puccini.«

ZA DOBRO VOLJO

Napis v veži nemyorske palače: »Prosimo, ne puščajte v veži otroških vozičkov in evropskih avtomobilov!«

Trgovina s športnimi potrebščinami je bila zaprta, čeprav oelja sobota za dan najboljšje kupčije. Na vratih je pustil trgovec listek: Zaprto do dveh zarad poroke moje hčere. Kupce prosim, naj se vrnejo kasneje. Potrebnoval jih bom bolj kot kdajkoli doslej!«

Spomin na vroče dni

Leteči LOVSKI PSI

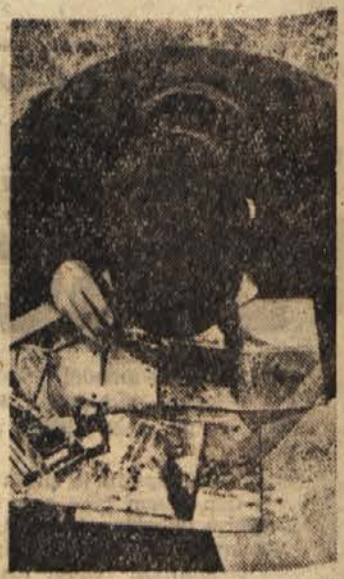
Na daljavo usmerjevalni aviončki naj bi nadomestili vojaške patrolje

Po opravljeni nalogi se »leteči lovski pes« spušča s padalom na zemljo

Prebivalci ameriške države Arizone so opazili na nebu pri Fortu Huachuca drobcena letala, ki so v zraku počenjala kaj čudne reči. Neznatni aparati, ki so premajhni, da bi bilo v njih dovolj prostora za pilota, so se drug za drugim pognali nad obzorje, tiho šinili proti določenemu cilju, se o strmem poletu spustili proti zemlji, napravili oster zavoj in se že začeli izgubljati v daljavi, ko so se iznenada odprla padala in so letala zabingljala v zraku.

Ljudje sproa kar niso mogli verjeti lastnim očem, pa so se brž pomirili, ko so izvedeli, da je ameriško vojaško poveljstvo pripravilo vaje z »letečimi lovskimi psi«, kakor so poimenovali po radarju usmerjevana letala za ugotavljanje sovražnih položajev. Po izjavih vojaških strokovnjakov so se drobcena

Dobro uro po poletu so tudi že »poročila« na razpolago. To niso nezanesljive besede članov patrolje, marveč fotografski posnetki

letala, ki so jim ljudje dali vzdevek »otroške igračke«, kaj dobro obnesla in uspešno opravila svoje naloge.

Nova krmarjena letala izstreljujejo z raketami s posebnega ogrodja, potem pa jih z radarjem usmerjajo do cilja, nad katerim se sproži fotografska kamera, ki ujame na filmski trak vse pod seboj, na primer ojaške položaje, premike čet itd. Prva poskusna letala so prinesla v kamerah jasne posnetke »sovražnih« položajev. Strokovnjaki pravijo, da bi lahko ta letala že v kratkem possem nadomestila vojaške patrolje in druge izvidniške pohode. — Upati je le, da bodo »leteči lovski psi« nekoč spustili tudi v resnici otroške igrače...

»Leteči lovski pes« po vzletu z raketnega ogrodja